

BUENOS AIRES 1933-1993 V LETU BISERNEGA JUBILEJA

KRISTUS JE RES VSTAL!

duhovno

življenje

Marec-april 1993

Leto 60 - Št. 3

Velikonočno voščilo

Velika noč je praznik, ki ima veliko povedati kristjanom, pa tudi vsem tistim, ki verujejo v lepšo prihodnost človeka.

Velika noč govori nam kristjanom o dogodku, ki je poročstvo zmage življenja nad smrtjo; ko so namreč Kristusovi prijatelji naenkrat doživeli nepričakovano spremembo, so morali priznati, da tisti, ki je na veliki petek umrl na križu, živi, da je vstal, da se njegovo poslanstvo ni žalostno končalo, temveč se je šele sedaj prav začelo. Kristus je vstal in živi! Prikazal se je Mariji Magdaleni, Petru, enajsterim, učencema na poti v Emavs. In ko so učenci doživeli pozneje še posebno notranjo prenovu ob prihodu božjega Duha, so bili usposobljeni, da ponesejo Kristusovo oznanilo med vse narode. Vstali Kristus je bil z njimi, čeprav ga niso več videli.

Velika noč nam daje tudi zagotovilo, da je Kristus še danes med nami, med vsemi, ki vanj verujejo in jih veže vez ljubezni, znamenje njegove prisotnosti med ljudmi. Kristus je med nami še posebej po besedi in zakramentih, ki naj bi bili prav izviri ljubezni in novega življenja. Zato nas ta praznik hkrati opominja, naj tako živimo, da bo Kristus lahko v nas in med nami, da bomo lahko pričakovali v njem vstajenje k večnemu novemu življenju.

Velika noč končno govori vsem ljudem o zmagi ljubezni nad hudobijo, o zmagi navidezne nemoči dobrote nad silo, o zmagi navidezno nemogočega nad navidez edino mogočim.

Naj velika noč utrdi našo vero in upanje in nam dá novih moči, da se ne bi ob življenjskih preizkušnjah predajali malodušju, temveč z zdravim krščanskim optimizmom hodili skozi življenje.

Novi škof

ALOJZ URAN

se predstavi argentinskim Slovincem

kmečko zadrugo, poleg tega pa je še v cerkev hodil. Oba starša sta bila globoko verna, tako da je bila vsakodnevna molitev nekaj naravnega, pa tudi z župnijo smo bili zelo povezani. Delo je bilo trdo, tako da bi spravili skupaj za davke. Spominjam se, ko so nam iz hleva odpeljali zadnjo kravo (rubež). Mama je velikokrat jokala, očetapa sem nekega dopoldneva našel

sredi „hiše“ na kolenih s sklenjenimi rokami. Ta podoba se mi je za vse življenje vtisnila v spomin. Bil sem star okrog pet let. Takrat sem tudi začel peti v otroškem zboru, ki ga je vodila moja sestrčna. Kasneje mi je povedala, da sem bil popolnoma brez poslušanja in sem okrog dve leti tulil „mimo“. Odslovila bi me, če se ne bi bala, kaj bo rekla moja mama.

Ko sem začel hoditi v šolo v Šmartno, sem že zelo kmalu doživiljal „drugorazrednost“. Vse, kar je bilo povezano z cerkvijo, je bilo nazadnjaško in protidržavno. Že v 2. razredu me je ravnatelj, ki je bil pred vojno organist in mežnar, večkrat klical na „prijateljsko prepričevanje“ in mi na vse mogoče načine skušal oblatiti vero in Cerkev, celo tako daleč, da me je nagovarjal, naj ne poslušam staršev. Hvala Bogu, da sem imel tako rad starše in jih spoštoval, da me v to nihče ne bi mogel prisiliti.

Ker se je poniževanje in pregovarjanje nadaljevalo, so me starši že v petem razredu hoteli prepisati na drugo šolo, vendar ravnatelj ni dovolil, ker sem bil odličen dijak, in ker stanujem na področju te šole. No, v 6. razredu mi je uspelo „pobegniti“, tako da so me prepisali na drug naslov. Tako sem postal dijak najprej bežigradske osnovne šole, nato pa še gimnazije. Tako sem se srečal z Ljubljano, kamor sem navadno hodil s kolesom, pozimi

pa tudi peš do avtobusa. Vsekakor sem imel dovolj časa, da sem med potjo lahko zmolil rožni venec. Srečal sem se z drugim problemom, vsaj na začetku: bil sem kmet, sredi meščanov slabo oblečen, vsak dan sem nosil kanglico mleka šolskemu slugi, da me je malo prej spustil v zgradbo, da sem se lahko še malo učil in se posušil, če je deževalo. Marsikako grenko sem moral požreti na račun „kmetavzarja“, vendar mi je s pomočjo tolažilne besede staršev in obeh sester kmalu uspelo navezati prijateljske stike s sošolci, pa tudi večina profesorjev me je imela rada, ker sem bil tih in priden pri učenju. Bivši ravnatelj je kasneje postal šolski nadzornik in me je hodil tožariti, češ da sem „versko blazen“, „fanatik“, kar se je kasneje pokazalo, ko sem s takšno karakteristiko prišel k vojakom. Ves čas sem namreč zelo aktivno sodeloval v domači župniji, pa tudi na Ježici, kjer sem imel začasno bivališče. Posebno rad sem prepeval v cerkvenih zborih in sodeloval pri pripravi praznikov.

Tako je Bog počasi pripravljaval bivališče v mojem srcu. Čeprav sem po maturi najprej vpisal Filozofsko fakulteto (rad sem imel zgodovino in zemljepis), me je med počitnicami „začelo zvijati“. „Ali je to prava pot, ali je to tvoja poklic, kje boš lahko naredil čimveč dobrega,“ so bila vprašanja, ki so me nazadnje pripeljala k svojemu domačemu župniku Karlu Šparhaklu. In ta mi je rnodro svetoval: „Veš kaj, naredi devetdnevno v čast sv. Duhu, potem pa pojdi peš na Brezje (42 km) in Marija ti bo že povedala, kje je tvoja pot. Jaz pa bom molil zate.“ Ubogal sem dobesedno in pri Mariji Pomagaj na Brezjah sem tisti dan čisto jasno slišal Njen notranji glas: „Nikjer ne boš toliko dobrega naredil, kot če boš postal duhovnik“.

Rodil sem se 22. januarja 1945 v Spodnjih Gameljnah 22, župnija Šmartno pod Šmarno goro, ok. 10 km od Ljubljane. Oče je bil na Jakobovo nedeljo 1944 z večino drugih odraslih mož, zaradi obtožbe sodelovanja s partizani, ker jim je pač moral dati, odveden najprej v Begunje na Gorenjskem, nato pa naprej v Nemčijo, kjer je bil zaprt v koncentracijskem taborišču Bernau blizu Münchena. Mama je ostala sama z devet in desetletnimi hčerama in z menoj pod svojim srcem. Nekega zimskega dne je bil napad na vas in krogle so začele leteti tudi skozi okna v hišo. Mama je ob tem dobila živčni zlom in ko je šla po nekaj dneh k zdravniku dr. Justinu v Šentvid, ji je rekel nekako takole: „Punca, skrbi za ti dve hčeri, ki jih imaš, in pozabi na otroka, ki ga nosiš. Kajti po vsem tem, kar si doživela, je vprašanje, če je še živ, lahko pa bo tudi prizadet.“ In ko se je vrnila domov, je padla na kolena in molila: „Marija, če bo ta otrok živ in zdrav, naj bo tvoji!“ (Te besede mi je prvič povedala po moji novi maši, nato pa jih še večkrat ponovila).

Rodil sem se živ in zdrav, tako da je isti zdravnik, kmalu po rojstvu, ko me je vzel v naročje, vzkliknil: „Fanté, kaj pa bo s teboj?“

Po vojni se je oče ves izčrpan in bolan vrnil domov. Kljub temu, da je toliko pretrpel, mu ni bilo prizanešeno s šikanami, ker se ni hotel vključiti v t.i.

Odločitev jepadla. Nobenega dvoma ni bilo več. Izpisal sem se iz filozofske in se vpisal v semenišče in na Teološko fakulteto v Ljubljani. Bil sem miren, čeprav je bilo veliko razburjenja med sorodniki in znanci, vendar pot je bila začrtana. Bog je vse stvari, tudi najtežje trenutke življenja obrnil v dobro. Velika preizkušnja je bila tudi vojaščina, vendar mi je Bog dajal takšne milosti, da sem jih lahko „zgrabil“.

29. junija 1970 sem bil posvečen v Kristusovega duhovnika in z veseljem začel svoje poslanstvo kot vikar v ljubljanski stolnici. Odkril sem, kako lahko pri svojem delu uporabim vse darove, ki sem jih prejel in jih razvijal v družini. župniji, šoli in bogoslovju. Posebno lahko sem vzpostavljal stike z otroki in mladimi, kmalu pa sem odkril tudi možnosti dela z odraslimi. Sprejeli so me v škofijski in medškofijski katehetski svet, v razne druge delovne ekipe, vključil pa sem se tudi v takrat novo ustanovljeni zbor „Consortium musicum“ in v njem potem prepeval skoraj deset let. Posneli smo prve plošče božičnih in Marijinih pesmi, kjer sem prepeval kot solist. Še danes rad zavrtim kakšno solo in „občudujem“ svoj mladostni glas, ki se je danes že nekoliko postaral in znižal. Po treh letih kaplanovanja v stolnici me je nadškof Pogačnik poslal študirat katehezo odraslih v Rim. Naredil sem magisterij na temo: mestna župnija in kateheza odraslih. Rad bi še ostal v Rimu za doktorat, toda moral sem nujno domov, ker niso imeli „nikogar drugega“ za ravnatelja Malega semenišča pri Sv. Petru v Ljubljani, ki je bilo v veliki krizi. Ni bilo novih kandidatov in tudi mladi ravnatelj ni naredil čudeža. Semenišče smo morali zapreti, čeprav je iz njega izšlo nekaj zelo dobrih duhovnikov.

Tako sem leta 1980 postal župnik starodavne župnije v Šentvidu nad Ljubljano. Kraj mi je bil znan, saj je sosednja župnija moji rojstni župniji, še bolj pa je znan po slavnih Škofovih zavodih, ki so bili dolga leta izvor kulturnega in družbenega življenja, potem pa postali najprej nemško taborišče, po vojni pa strahotna komunistična mučilnica, od koder so odhajali v smrt tisoči mladih fantov in mož, vrnjenih s Koroške. Vendar njihova kri ni bila zastoj prelita. Ko sem takoj po demokratskih spremembah stal na

Misli za veliko noč

Za verujočega se z grobom človekova usoda šele razpre v tisto potešitev z neskončnim in večnim, ki je še tako uspelo življenje — življenje, še tako obdarovano z zdravjem, denarjem, slavo, užitki — ni moglo uresničiti.

Večno življenje! Kakšna perspektiva! Kakšen preboj iz tega polživljenja, včasih ničživljenja, ki nam je dano! O, spet videti in objeti vse, ki smo jih ljubili in so nas ljubili! O, zaživeti svet brez žalostnega minevanja! Drugačen planet, brez krivic in sovraštva, brez večin in manjšin, brez hinavščine, brez tesnob, brez groz...

Hvalati, Učenik, da si svojim učencem dal perspektivo, ki je nobena filozofija in nobena tehnika ne more dati!

Alojz Rebula

Človeštvo se bo do svojega konca v dramatičnem boju spopadalo s Križanim. Do konca se bo hotelo sprenevedati s tem

grobvih teh nedolžnih žrtev, sem zaslutil resničnost besed: „Kri mučencev je seme novih kristjanov“. Nikoli nismo imeli toliko duhovnih poklicev kot prav med letniki 1945 in 46.

V Šentvidu sem doživel veliko lepega, kar je utrjevalo moj duhovniški poklic, posebno pa sem se razveselil dneva, ko so bili Zavodi vrnjeni in znova postavljeni, da bodo za slovenski narod izvrševali svoje prvotno poslanstvo vzgoje za kulturno in duhovno poslanstvo mladih generacij, morda tudi iz Argentine.

Največje doživetje pa je gotovo imenovanje za pomožnega ljubljanskega škofa, ki sem ga prejel 16. decembra 1992, in bil 6. januarja, na praznik Sv. Treh Kraljev, posvečen po

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE

ZA MAREC

Splošni: Da bi v luči odrešenjske skrivnosti ljudje, ki trpijo, znali skupaj z Jezusom svoje trpljenje darovati Bogu kot dar za zveličanje sveta.

Misijonski: Da bi evropski narodi znova odkrili svoje krščanske korenine in bi krajevne Cerkve poživile svojo vne-mo za evangelizacijo.

Slovenski: Da bi se kristjani v političnem delovanju ravnali v duhu krščanskega etosa in katoliškega družbenega nauka.

ZA APRIL

Splošni: Da bi narodi znali utrjevati svojo narodno identiteto brez nasilja.

Misijonski: Da bi kitajski katoličani dajali vedno bolj zavzeto pričevanje o svoji zvestobi Kristusu, Cerkvi in svoje-mu narodu.

Slovenski: Da bi vsaka žena videla v Mariji, materi Cerkve, svoje poslanstvo za družino, družbo in Cerkve.

„mrtvim Bogom“ in ga skušalo izriniti iz svoje zavesti. Pozabiti ga ne bo moglo. Pred oblastjo Križanega bodo do konca drhtela človeška srca. Ta oblast je nepremagljiva, ker je oblast čiste, brezpogojne, zastonske, vseodpuščajoče, ponižne božje ljubezni. „Ko bom povzdignjem z zemlje, bom vse pritegnil k sebi“ (Jan 12,32).

Franc Rode

Razlika med krščanstvom in marksizmom je razlika med potrkanjem zvonov in tuljenjem siren.

Vinko Ošlak

rokah Petrovega naslednika Janeza Pavla II. in to na grobu sv. Petra v Rimu. Izbral sem si geslo: „Da, Oče!“ To je starodavni odmev moje duše, ki je z zaupanjem odgovarjala zemeljskemu očetu, kasneje pa z vedno večjo pripravljenostjo skušala izpolniti božjo voljo. V odločitvi Cerkve vidim božjo voljo in nanjo skušam in bom tudi kot škof skušal odgovarjati, ker vem, da je to največ, kar lahko naredimo. Vem, da je v današnjem času škofovska služba težka, vendar zaupam, da bo Bog, ki je v meni dobro delo začel, to tudi dokončal.

Prisrčno pozdravljam vse slovenske rojake v Argentini in se vam toplo priporočam v molitev.

+ Alojz Uran
pomožni škof

Z novimi močmi novim nalogam naproti

MARJAN LOBODA

Po brezskrbnih počitnicah stopa življenje v družbi spet z vso resnostjo pred nas. Tednov brezskrbnega pohajanja po turističnih krajih ali pa doma je konec, treba se bo vrniti na delo, v službo, v šolo, z eno besedo: življenje

bo spet steklo, čeprav z nekaterimi spremembami. V službah se bomo spoprijemali z novimi gospodarskimi predpisi, v šoli bodo morda novi učitelji in novi programi, vsi smo za eno leto starejši in vsi vemo, da je treba poprijeti za delo in zdržati do konca leta. Če smo počitnice pametno preživeli, smo si nabrali dovolj moči, da bomo to zmogli.

Življenje teče naprej, od nas pa je odvisno, kako ga živimo. Več ali manj zagoreli se bomo vračali tudi v naše domove, spet se bomo srečavali pri slovenskih mašah, na sejah in v naših šolah. Tudi to posebno, naše slovensko življenje bo spet zaživelo. Vendar je precejšnja razlika med obnovitvijo našega dela po službah, uradih in šolah in med obnovitvijo našega življenja v slovenski skupnosti. Počitnice so marsikoga razvadile, ko ni bilo toliko obveznosti, ko si se lahko bolj posvetil sebi in svojim najbližjim, postalismo, kot pravimo s tujo besedo, „komod“. Seveda, v službo moram iti, v šolo je obvezno iti, doma je treba pospraviti in voditi gospodinjstvo, ko pa pride na vrsto slovenska šola, slovenska maša, sestanek ali seja, se pa stvar spremeni, za vse to se mora pa vsak sam odločiti in sprejeti. Tu pride v poštev naša osebna odločitve, ki temelji na naši odgovornosti, zavednosti, prepričanju, zvestobi, ljubezni, vztrajnosti, in še kaj.

Kako pa je s tem med nami zadnje čase? Ni treba biti preveč razgledan, da opaziš vsako leto bolj občutno pomanjkanje teh lastnosti med nami. Ne bi bilo prav, če bi si zakrivali oči pred težavami, s katerimi se vsako leto bolj srečujemo pri sestavi novih odborov v naših organizacijah, pri iskanju učiteljic in učiteljev pa profesorov in profesorjev za naše šole. Seveda ni vzrok tem težavam samo pomanjkanje pripravljenosti za delo, so še drugi vzroki, katerih včasih ni bilo. Nobena skrivnost ni, da so bolj odprti stiki s Slovenijo od naše skupnosti zahtevali dodatnih naporov, ki so marsikaterega našega javnega delavca dokaj utrudili, da je kar upravičeno nekoliko popustil pri ostalem delu v skupnosti.

Nobena skrivnost ni, da je za našo majhno skupnost kar precejšnje število mladih, ki so se za stalno ali začasno

vrnili v Slovenijo, ko smo z njimi računali, da bodo med nami poprijeli za delo. Toliko zunanjega delovanja, ki ima sicer tudi svoj pomen, nas je odtegnilo od tistega drobnege, vsakodnevnega dela, ki je podlaga vsakemu resnemu delu. Če bi ne bilo v hiši gospodinje, ki vsak dan napravi množico na prvi pogled nepomembnih, majhnih, prav nič bombastičnih del, še tako lepa hiša ne bi bila prijeten dom.

Preveliko zunanje delovanje nas izvotli, pretirano utrudijo vedno iste garače, marsikoga pa pokvari, da nima več potrpljenja za manj vidne, pa prav tako potrebne opravke. Kot običajno, je tudi v tem treba ravnati po pameti in upoštevati, da je med nami vedno več ljudi, ki zaradi vednih nastopov in prireditev že škodujejo sebi in svojim družinam. Ne bi bilo odveč, ko bi malo bolj upoštevali ekonomijo sil, posebno še, ko vemo, da so po navadi eni in isti ljudje, ki nosijo vso težo dela, ker pač ne morejo reči „ne“, ker drugega enostavno ni.

Kljub težavam pa je naša skupnost še dovolj bogata na številnih zgledih izredne zvestobe in vztrajnosti naših javnih delavcev, ko že prenekateri tiho in sredi dela praznujejo 20, 30 in 40-letnice svoje službe skupnosti, brez čestitk, brez nagrad, včasih tudi celo brez priznanja. Na teh je slonela in v veliki meri še sloni naša skupnost, katero danes nekateri razkazujejo, drugo pa hodijo ogledovat in raziskovat, kar se mi, milo rečeno, zdi neokusno. Kaj nam pomagajo raziskavanja, kjer se postavljajo pod vprašaj vrednote, na katerih je od vsega začetka slonela naša skupnost? Mar kdo živi v utvari, da bodo take raziskave in analize našo skupnost poživile in utrdile? Kadar se bomo začeli spraševati o pravilnosti našega odpora proti komunizmu, o naši zvestobi krščanstvu, ko bomo pričeli dvomiti o poštenosti in zvestobi naših očetov in dedov, ko bo padlo sveto spoštovanje krvave žrtve naših domobrancev v boju za pravo ceno človeka in pravo svobodo našega naroda, takrat nas kot skupnosti več ne bo. A to, hvala Bogu, ni v naših računih, ker mi hočemo živeti, živeti iz naših korenin, ki rastejo iz zvestobe,

ljubezni in žrtev, ki jih je pošten slovenski kristjan skozi stoletja doprinal za svoj narod. Kdor ljubi tako življenje, dobrodošel med nami, komur pa je zgolj za seciranje, naj si išče mrliča za ta posel drugod. V zadnjem času smo doživeli obiske od doma in od drugod, ki so nas duhovno poživili, nas potrdili v našem življenju, pa tudi take, od katerih ni med nami ostalo drugega kot grenek okus, kljub včasih pohvalnim ocenam našega delovanja.

Kot smo bili že kot žrtev komunističnega enoumja oz. brezumja vrženi v svet in smo si po naravni potrebi ustvarili skupnost, jo sedaj skušajmo obdržati. Še tako svobodna Slovenija nam ne more nadomestiti naše skupnosti. Mi bomo svoje slovensko življenje lahko živeli predvsem v naših družinah in v naši skupnosti, domovina nam bo pri tem lahko pomagala, čeprav zaenkrat ni posebno vidnih premikov v tej smeri. Tako kot doslej bo tudi vnaprej od nas odvisno, kakšna bo naša skupnost, koliko bo živo občestvo ljudi istega rodu, sorodnih pogledov in hotenja.

Po pameti in po dosedanji izkušnji vemo, da nam je skupnost potrebna za naše in naših otrok normalno slovensko življenje. Ko pričenjamo novo delovno leto v njej, je gotovo primerno, da predvsem vsi dosedanji delavci v skupnosti z novimi močmi poprimemo za delo in povabimo k sodelovanju še vse, ki so že kdaj sodelovali ali pa so do sedaj stali ob strani. Predvsem se mi zdi važno, da vztrajamo dosedanji delavci, ker ne moremo nagovarjati drugih k sodelovanju, če sami odstopamo, in ker ne bi bilo pametno izročati z velikimi žrtvami ustvarjene skupnosti popolnoma novim in neizkušenim rokam. Kot vedno je tudi pri tem potreben previden in naraven pretok dela in vodstva na nove, predvsem mlajše moči. Slabo bi vplivalo na vse naše življenje, če bi večje število odbornikov ali učiteljev pričelo sedaj odstopati od svojega dela v skupnosti. Čeprav razumemo utrujenost, nerazumevanje in včasih tudi nesoglasanje z raznimi pojavi med nami in v Sloveniji, je prav v težavah potrebno, da tisti, ki jim gre res za stvar, zvesto vztrajajo.

V mojih 42 letih sodelovanja v raznih organizacijah in ustanovah mi je najbolj živo ostal v spominu dogodek, ki sem ga sicer že zapisal, pa se mi zdi, da bo tudi danes morda le komu spet dal misliti in pomagal prav se odločiti. Dolgoletni tajnik in preglednik računov v odboru Sloge, danes žal že pokojni Marjan Pograjc je dobro leto pred potekom mandata sporočil, da mu poklicna zaposlitev ne dopušča še naprej sodelovati v odboru. Z razumevanjem je odbor njegove razloge vzel na znanje, saj smo Marjana poznali, da ne govori v prazno. Nekaj časa po tem so se nad Slogo zgrnile težave in problemi v zvezi z policijsko inšpekcijo na podlagi lažne obtožbe, ko so odborove seje bile precej moreče, tedaj je Marjan Pograjc takoj izjavil: „Sedaj, ko so nastopile težave, prekličem odstop, ostanem v odboru, dokler se problemi ne rešijo.“ Rečeno, storjeno. Nam vsem pa je ostal Marjan Pograjc v spominu kot mož beseda, zvest in dober človek.

Tudi v marsikateri naši ustanovi in organizaciji so danes težave, druge narave sicer, a nič manjše: naveliča-

nost, utrujenost, nerazumevanje, kdaj tudi morda razočaranje in človeka prime skušnjava, da bi vse skupaj pustil. Premislimo, če je prav odstopiti, ko je organizacija ali ustanova v težavah! Vzgaajmo se in vzgaajmo druge v vztrajnosti in zvestosti!

Pametno bi bilo več časa posvetiti delu, ki bo nas in naše člane naredilo boljše in bolj povezane med seboj. Usmerimo se bolj v ustvarjanje družbe prijateljev kot pa v grajenje kompliciranih struktur, katerim je za obstoj nujno potreben zunanji blišč, ki človeka kmalu utruji in razočara. Ne sledimo okolju, ki se ne zna več niti zabavati drugače kot z velikim hruščem, mnogimi lučmi, z vsem mogočim bliščem, ni pa zmožno več preprostega, osvežujočega pogovora. Sredi hrušča in trušča smo sami, osamljeni, to ni dobro. Poglejmo nekoliko sami vase, posebno se včasih pogovorimo, zakaj smo se pričeli združevati v naših organizacijah in ustanovah, ali smo še zvesti tistim namenom, ki so bili na začetku teh ustanov. Zakaj vedno manj zanimanja, zakaj vedno manj navdušenja? Nekateri pravijo, da zato, ker so se časi spremenili in tudi mi z njimi.

Kaj pa če je tudi zato, ker smo preveč pozabili na duha naših organizacij in ustanov? Ali nam ne zveni že preveč zahtevno in prenaporno ohranjati slovenske in krščanske

Zastavili bomo plug za nove brazde

Nova ravnateljica prof. Metka Mizerit na sklepni prireditvi srednješolskega tečaja Ravn. Marko Bajuk 21. novembra 1992 v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Zbrali smo se na vsakoletni prireditvi. Šolsko leto je končano. Študij, delo, skrbi so za nami; pričenjajo se počitnice.

Dovolite mi najprej nekaj besed petošolcem v slovo. Nov roj abiturientov odhaja iz tečaja. Odrasli ste našim šolskim klopem. Pet let skupnega življenja in skupnega dela je za vami. Veliko sobot ste prihajali sem v Slovensko hišo; to je zadnja, da ste prišli sem kot dijaki. Nič več vas ne bomo spraševali: „Ali ste naredili domačo nalogo, ali ste se naučili na pamet pesem?“, opozarjali: „Danes boste pisali tiho vajo. Govorite slovensko!“ In še in še...

Upam in želim, da ste dorasli tudi duhovno in se boste znali sami prav odločati. Bili ste tako srečni, da ste potovali v Slovenijo, spoznali našo prelepo zemljo in ljudi, ki so nam bratje po krvi in duhu. Prepričali ste se, da je ta dežela stvarnost, ne samo pojem v domišljiji vaših staršev in profesorjev. Začutili ste, da so tudi vaše korenine v Sloveniji, korenine, katerih ne smete posekati, če hočete živeti polno življenje. Živeti slovensko je vaša pravica, katere vam nihče ne sme in ne more kratiti.

V petih letih, posebno še v zadnjem času ste si postali prijatelji; ostanite to tudi v bodoče. Srečavajte se, podpirajte v dobrem, pomagajte si v težavah in naporih! Bodite pogumni! Zahajajte radi v slovensko družbo in ostanite živi in delavni člani naše velike slovenske družine. Slovenski narod vas potrebuje. Od vas se poslavljamo z besedami: „Zbogom in na svidenje!“

Poleg tega pa se danes z žalostjo poslavljamo tudi od skupine profesorjev, ki so dolga leta delali med nami na

Srednješolskem tečaju. Boli nas njihova odločitev, vendar spoštujemo svobodno izbiro ter se jim za njihovo delo, trud in svetel zgled požrtvovalnosti iskreno in pristržno zahvaljujemo.

Dr. Katica Cukjati je več let poučevala svetovne nazore in slovenščino. Dve poslovni dobi je bila ravnateljica našega tečaja. Veliko časa in napora je vložila v vodstvo, ko je usmerjala naše delo. Pogrešali jo bomo.

Tine Debeljak je prav od začetka sodeloval na tečaju, kar polnih 30 let. Več sto študentov je v teku let poslušalo njegova zanimiva predavanja, poučeval je slovenščino in zgodovino. Pisal je kroniko tečaja, kdo jo bo pisal zdaj? Dolga leta je z abiturienti delal almanah. Prve izlete Rasti je vodil na potovanje v Bariloche in jim poleg lepote slovenskega jezika odkrival tudi lepote narave.

Gospod Krečič je na ST uvedel nov predmet — etnografijo; ljudsko umetnost, navade, noše in duhovne prvine naših dedov v Sloveniji. Z izredno ljubeznijo je posredoval našim dijakom to slovensko pristnost, v za-vesti, da je za obstoj naše skupnosti važno, da ohranjamo naše domače navade, naše šege.

Njegova gospa dr. Nataša Krečičeva ga je zvesto spremljala na tečaju, kjer je bila več let tajnica in knjižničarka. Potrpežljivo je čakala, kdaj si bo dijaška mladež, ki jo je tja poslal profesor slovenščine, izbrala knjigo, ki bo zanimiva, moderna in ne predolga.

Lic. Franci Markež je na tečaju poučeval slovensko slovstvo in slovnico 21 požrtvovalnih let. Dober in pravičen profesor študentom ter iskren prijatelj kolegom je bil vedno pripravljen, da pomaga, da nadomesti

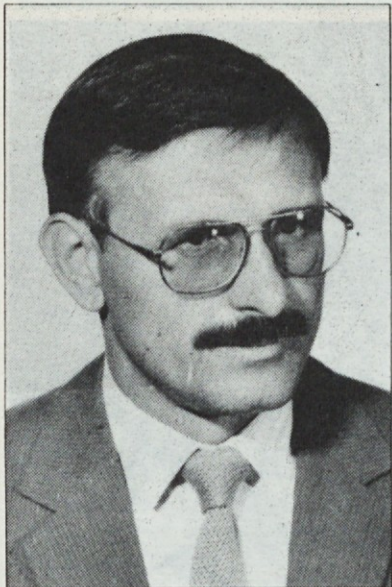

koga, ki je izostal. Družaben in prijazen nas je med odmori večkrat razveselil z zdravim humorjem. Dve poslovni dobi je odlično in varno vodil tečaj kot ravnatelj. Velikodušno je tudi sedaj začasno sprejel to mesto.

Gospod Albin Magister je naš najboljši slavist. To vemo že dolga leta vsi, ki ga poznamo na tečaju. Vedno smo pri njem iskali strokovno pomoč in jo tudi dobili. Bil je učitelj vsem, ne samo dijakom. Kot ravnatelj je vodil tečaj dve poslovni dobi. Sad njegovega posebnega dela je Prilnik srednješolskega tečaja, majhna, a bogata knjižica, ki nas bo še dolga leta bodrila, vodila, ki nam bo „bakla nema“ v bodočnost.

In končno še naša gospa Cirila Žužkova. Odlična tajnica se je več let trudila, da je upravno delo srednješolskega tečaja teklo brez zaprek. Za vse je skrbel; spričevala so bila napisana, učni pripomočki na mestu, sezname pripravljeni, računi na tekočem. Za profesorski zbor pa je bila sploh skrbna mama.

Takole velika skupina odhaja in žalostni smo, da nas zapuščate. Res iskreno se vam zahvalimo za vaše delo, trud, napor, za vse, kar smo mi, ki smo za vami prihajali na ST, od vas prejeli; strokovno znanje, dobre nasvete, pomoč in svetel zgled ljubezni do slovenskega jezika, predvsem pa iskreno prijateljstvo, ki ste nam ga

Še dobrih sedem let, pa bomo že v tretjem tisočletju.

Današnja mladina, vi boste odločali o dogajanjih v novem času, v letu 2000. O velikih in malih stvareh. Vaša generacija bo prevzela vodstvo na političnem, gospodarskem in družbenem področju. Vodstvo in odgovornost.

Ko razmišljamo o teh stvareh, ko govorimo o mladini, mislimo na bodočnost. Mislimo na vas kakor o členu dolge verige, ki sega iz preteklosti preko sedanjosti tja do leta 2000 in še dalje.

Veriga našega slovenstva v Argentini je sestavljena iz členov. Če en sam člen popusti, se veriga strga.

Vi, naša mladina, ste člen te verige ob prelomnici tisočletja.

Naša veriga sega v čas, ko so se naši predniki naselili na slovenski zemlji. Segaj iz časov bojev za obstoj z močnejši-

KREPIMO SLOVENSTVO V ARGENTINI!

mi sosedi. Segaj iz časa, ko so naši pisatelji in pesniki sanjali o svobodnem slovenskem narodu.

Naša veriga pride tudi iz časov, koje v Sloveniji divjala krvava revolucija pod okupacijo med drugo svetovno vojno. Zaradi svojega prepričanja so člani te verige dali vse, kar so imeli: nekateri so izgubili vse, in morali iti v svet, drugi so izgubili svobodo in morali živeti v Sloveniji kot drugorazredni državljani, veliko jih je pa izgubilo lastno življenje.

Vi, naša mladina, ste nekrvave žrtve iste revolucije. Prav zaradi komunistične revolucije ste bili preko vaših staršev prisiljeni živeti drugod. Težje je za vas živeti v slovenskem duhu v neslovenskem okolju. A prihajate iz družin, ki so navajene na napor, navajene na žrtve. Bodite ponosni na to!

A ta naša veriga sega tudi v bodočnost. Kakšen bo svet v letu 2000? Kam usmeriti vso vašo energijo, energijo mladosti? V kakšnem svetu bomo živeli?

Živimo v času neverjetno hitrih sprememb. Živimo v času, ko ni več razdalj, v času informacij, v času kibernetike in informatike. Živimo v času, ko stare postavke padajo, ko ni več statičnega starega reda.

Govor inž. Jerneja Dobovška na 40. Mladinskem dnevu 8. novembra 1992 na Pristavi v Castellarju

Padel je berlinski zid, padel je komunizem, bistveni faktor polarizacije prejšnjega svetovnega reda. Tudi v Sloveniji se je spremenilo: stara diktatura je odšla, Slovenci v Sloveniji živijo v demokratičnem sistemu. Slovenija si je priborila svobodo, ni več odvisna od drugih. Komunizem je padel, a strukture in ljudje, ki so imeli koristi od komunizma, so ostali in se oglašajo pod drugim imenom, a v svojem bistvu so ostali isti.

Danes smo prisotni tudi svetovni gospodarski krizi, ki zajema Evropo, Azijo in Ameriko. Argentina, ki tudi doživlja bistveno transformacijo strukture, je tudi direktno prizadeta od vsega, kar se dogaja izven njenih meja.

Vse to nam kaže, da smo na koncu nekega zgodovinskega ciklusa in da se pričinja nova zgodovinska doba v človeštvu, za katero moramo biti pripravljeni, da obstanemo.

Kaj pa mi, Slovenci v Argentini, ki danes praznujemo že 40. Mladinski dan?

Jasno je, da stojimo pred novimi izzivi, pred novimi nalogami, v novih okoliščinah:

- Vedno več imamo stikov s Slovenijo. Spoznavamo jo, obiskujemo jo, sprejemamo obiske iz Slovenije. Mladina pri tem spoznava, kako je bilo važno in koristno delo naših šol in prizadevanje družin, da so ji posredovali slovensko

podarili. Takole preprosto: Najlepša hvala za vse! Odhajate, vendar upam, da se bo kdo po zasluženem oddihu zopet vrnil med nas.

Mi, ki ostanemo, zremo v bodočnost. Ali bomo malodušni? Ne!

Prepričana sem, da bomo dobili nove moči in pogumno šli naprej. Zastavili bomo naš plug za nove brazde.

Glavni namen ST, zapisan v pravilniku, je posredovati dijakom na ravni srednješolske izobrazbe in edinole v slovenskem jeziku najlepše duhovne in snovne stvaritve slovenskega človeka od njegovega prvega nastopa na pozorišču zgodovine do današnjega dne. Pravilnik nadaljuje, da je jezik najvidnejši in najpristnejši izraz naro-

dnosti, zato privilegirani učni predmet.

Našim dijakim bomo torej še nadalje posredovali slovensko kulturo, vrednoto, ki so nam jo kot dragoceno dediščino zapustili naši starši.

Vsaka generacija mora to bogastvo sprejeti, obogatiti in zapustiti mlajšim rodovom. Naša kultura — naša dediščina. Toliko bo naša, kolikor si jo bomo osvojili; toliko bo dragocena, kolikor se bomo zanjo trudili.

Bili smo zvesti domovini, medtem ko nas je imela za izgubljene sinove. Sedaj, ko se za nas zanima, moramo to zvestobo znova potrditi. Upam, da nas bo kmalu sprejela kot polnopravne državljane Republike Slovenije.

To pa je za nas nov izziv. Ne morem pričakovati polnopravno pri-

padnost slovenskemu narodu in njegovi republiki, če ne obvladam slovenskega jezika, če ne poznam svoje duhovne domovine, če slovenska kultura ni tudi moja kultura.

Veliko in težko delo nas čaka. Obračam se s posebno prošnjo na vas, starši. Bodimo pri delu za naš mladi rod iskreni, požrtvovalni, vzajemni! Le naši skupni naporji bodo uspešni. Bodimo pristni. Ni najbolj važno, kaj o nas mislijo, važno je, kaj smo. Pričati moramo z življenjem.

Naj zaključim te skromne misli z goriškim slavčkom, ki poje:

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnevi,

a delo in trud nam nebo blagoslovil!“

kulturo, prav posebno pa še slovenski jezik. Ob teh priložnostih spoznavanja pa odkrivamo tudi, da imamo lastno identiteto. Gradimo na naši identiteti, spoznavajmo se v zrelem, nenaivnem pogovoru! Pri vseh stikih s Slovenijo se zavedajmo, da smo del Slovenije, del Slovenije v svetu.

• Okolje, v katerem živimo in delamo, je vedno manj krščansko in vedno bolj zmaterializirano. Zato iščimo oporo v naši krščanski veri, družimo se z ljudmi, ki so nam po mišljenju in sveto-vnem nazoru sorodni, da notranje raste-mo in se bogatimo.

Važno pa je, da smo si jasni o gla-vnem cilju nas, Slovencev v Argentini, katerih bodočnost prav vi, naša mladina, predstavljate:

Vse naše delo je usmerjeno, da ohrani-mo in krepimo naše slovenstvo v Ar-gentini, kot del Slovenije v svetu.

Zato, naša draga mladina, gradimo pogumno naprej, nadaljujmo in dopol-njujmo delo naših in vaših staršev! Za-stavite si visoke cilje, kijih nove razmere zahtevajo! Borite se zanje!

Za geslo vam pa bodi Mladinska himna, ki pravi:

Slovenska smo mladina,
naša je rast,
Bog, domovina,
delo in čast!

Razumna gostoljubnost

(...) Slovenska država je naša skupna domovina, njen sistem se de-mokratizira, a zmote, interesi in krivde, ki jih je sejal prejšnji komunistični sistem, ostajajo. Ni dovolj, da se predstavi nekdo v imenu kakega državne-ga organizma, da ga prejmemo medse brez rezerve. Vsak človek živi iz svoje preteklosti, iz svojega prepričanja, ima zmožnost širiti dobro in zlo. Vsak pa je tudi svoboden, da se spreobrne. A spreobrnjenje ni vprašanje besed, temveč sprememba načina življenja. Kdor nas je javno sramotil, žalil naše prepričanje in jemal čast našim živim in rajnim, kdor je širil neresnico in zmedo, naj to tudi javno popravi, če si res želi biti vreden našega zaupanja in gostoljublja.

Korupcija mišljenja se širi tudi po vljudnih in civiliziranih osebah, a zato ni manjše zlo od katerikoli korupcije.

Odgovorni smo pred samim seboj, pred svojo družino, pred živimi in rajnimi člani našega občestva in tudi pred Bogom, koga povabimo medse in komu odpremo svoj dom.

Marko Kremžar. Svob. Slovenija 2/1993

Mir v narodu

V našem narodu ga še ni, še smo razdvojeni. In to nemalo. Tisto, kar nas razdvaja, je naša polpreteklost in iz nje izvirajoče posebne pravice neka-terih oziroma nepopravljene krivice, prizadete drugim. Glavni razlog za to, da miru med nami še ni, je, ker vplivne skupine v naši družbi še vedno prikazujejo polpreteklo dogajanje v našem prostoru s ponarejanjem res-nice. Dokler se bo to dogajalo, miru pri nas ne bo, pa naj to traja ne vem koliko časa. V tem pogledu preteklosti ni dovoljeno pozabiti. Prav nasprotno: kolikor hitreje bomo razgrnili vso resnico, toliko prej bomo lahko zgradili lepo prihodnost.

Branko Rozman, Družina 1-1993

Z NOVIMI MOČMI NOVIM...

Nadaljevanje s 68. strani

vrednote, kar je bil prvotni namen vsega našega združe-vanja. Če nam seveda ne slovenstvo ne krščanstvo ne pomenita več dosti, potem je poudarjanje tega samo vzburjanje slabe vesti. Poglejmo, če niso prav v tem glavni vzroki naših težav. Vrnimo se k osnovam, je danes vedno pogostejši klic tudi v Cerkvi, ki velja tudi nam.

Večkrat človek sliši, kakšne napake so delali naši javni delavci vse od začetka naše skupnosti, pa obilico nasve-tov, kaj in kako bi morali delati, da bi bilo vse boljše, bolj uspešno. Seveda so taki „vseznači“ ponavad tisti, ki so v skupnosti prav malo delali ali pa so se po kratkem času ob prvih težavah ali neuspehih užaljeni umaknili, misleč, da bo z njihovim odhodom konec vsega.

Pa je množica tihih in vztrajnih delavcev vztrajala ob ljudeh, ki so to našo skupnost vodili in oblikovali. Gotovo so kdaj kaj pogrešili, saj so bili ljudje in ne angeli, a vsi brez izjeme so imeli najboljše namene in naravnost junaško mero ljubezni do slovenskih in krščanskih vrednot. Zato so uspeli ohraniti našo skupnost toliko časa in na taki višini, da jo danes mnogi občudujejo kot „argentinski čudež“. Prej kot o čudežu bi morali govoriti o Oreharjih, Stareti, Mozetičih in še tolikih drugih, ki so se nesebično žrtvovali, da smo ustvarili to, kar imamo. Pa se žal o njih vse premalo piše in govori. In dokler bomo imeli ljudi njihovega kova med nami, bo naša skupnost živela, če

nam pa teh zmanjka, nas pa noben čudež ne bo rešil.

Vem, da ni prav nič moderno in ne privlačno svetovati, da bi pri naših sejah in sestankih namesto razmišljanja, kako ubirati nova pota, kako vse spremeniti, kako začeti na drugačen način, več časa posvetili ohranjanju in pametnemu izboljševanju že obstoječega, poznavanju namenov in ciljev naših ustanov. Nič nimam proti aktua-lizaciji delovnih metod, saj to se je vedno delalo: očitki, da se nismo nič spremenili, so krivični; bojim se pa tistih, ki bi radi vse pozabili, potem pa naredili nekaj novega, seveda po njihovem okusu. Vsak organizem se mora skladno in v redu razvijati, tako tudi družba in njene ustanove. To pa zahteva od javnega delavca predvsem spoštovanje do že narejenega in ljubezni in vztrajnosti pri nadaljevanju tega dela.

Prepričan sem, da je med nami še dovolj ljudi, ki so pripravljeni to našo skupnost ohraniti v sedanjih obliki naprej. Prav bi bilo, da večina dosedanjih delavcev vztraja še naprej in s svojim dobrim zgledom pritegne še druge. Tisti, ki tarnajo, da naše organizacije, domovi in ustanove ne gredo tako, kot bi morale, naj pomislijo, da je lažje in bolj pošteno vplivati s sodelovanjem znotraj ustanov kot pa s kritiko od zunaj. Vsak, ki mu je mar slovenstvo in krščanstvo med nami, naj pa resno pomisli, kaj je njegova dolžnost in kje je njegovo mesto. Bog daj, da bi čim več rojakov spoznalo, da je naša skupnost nadvse pomembna za naše in naših potomcev živo slovensko in tudi krščansko življenje.

Vaše otroštvo je zaznamovala revolucija. Kaj bi nam povedali o svojih otroških letih?

Rojen sem bil v Kočevju. Pol leta star sem odšel decembra 1944 z mamo Ivo Pregelj Vivodovo, strokovno učiteljico v kočevskem zavodu za slepe, in bratom Božidarjem v Ljubljano, kamor se je preselil zavod za slepe. Tam je mama učila slepe otroke, tam so živeli skupaj slepi domobranci in slepi partizani. Očka inž. Avgust Vivod je bil vodja cestnega odbora na Kočevskem od l. 1939 do l. 1945. Bil je zadnji predsednik Slovenskega prosvetnega društva v Kočevju. Umaknil se je z zadnjim domobranskim vlakom v Ljubljano, preko Koroške prišel v Italijo. Tam je bil predsednik begunskega taborišča v Senigaliji in zdravstveni referent v begunskem taborišču Bagnoli.

Trije Vivodi smo stanovali v Ljubljani v šentpetrskem predmestju. Še ne dve leti star sem zbolel in bolehal tri leta za tropsko grižo. Popis bolezní je bil objavljen v Zdravniškem vestniku l. 1948 kot „Primer amembne disenterije pri otroku“. Tam je avtor obzirno omenil naše težke družinske razmere. Ta bolezen je med drugim povzročila, da nismo ilegalno odšli v Italijo.

V osnovno šolo sem hodil na Ledi-no, k sv. maši pa k Sv. Petru, kjer sva z bratom ministrirala tudi med tednom. Ker sem zaradi tega kdaj šol

Pogovor s predsednikom ZS prof. TINETOM VIVODOM

JOŽE ŠKERBEC

Krovna organizacija Slovencev v Argentini je društvo Zedinjena Slovenija. Zadnji dve leti je njen predsednik prof. Tine Vivod. Naprosili smo ga, da bi spregovoril bralcem DŽ o tej naši ustanovi in njeni dejavnosti v zadnjem njenem obdobju, najprej pa o svojem razgibanem življenju.

zamudil, sem bil kaznovan. S svojimi vernimi sošolci smo kupili tovarišici - učiteljici za darilo dva vrčka, ki ju uporabljamo pri maši. Presenečene pa tudi prestrašene mame so nas od tega odvrnile. Rekle so: „Tovarišica ni krščanska.“ Mi pa: „Se bo pa pokristjanila.“ Zaradi bolnišnice v bližini cerkve je bilo zvonjenje prepovedano. Prvoobhajilo sva z bratom prejela po verouku v cerkvi, za birmo pa nam takrat ni bilo mogoče dobiti botra. Ministriranje in družinske politične razmere so preprečile, da bi sodeloval pri nekem otroškem filmu. Od Pregljevih šestih fantov — mojih stricев — je bilo pet domobrancev, med njimi vrnjena Jože in Ivan, v Španiji umrli Dare, v Moronu umrli Bogo in v Kanadi živeči dr. Srečko. Z edinim stricem v Ljubljani smo hodili ob nedeljah po ljubljanski okolici. Pred odhodom v Argentino smo se šli smučat v Tamar in v Planici sva z Božidarjem vozila po pobočju šestdesetmetrske smuške skakalnice. Šli smo še v dolino Vrata pod Triglavom in čez Vrsič v dolino Soče in preko Savice in Bohinja v Ljubljano. Cerkovnik Miha Sešel me je pustil iti v zvonik k zvonovom na razgled po celi fari, z bratom pa sva ušla na nebotičnik in uživala razgled po Ljubljani in njeni krasni okolici tja do Kríma, Gríntovca in Triglava.

Po 9 letih ločitve ste šele mogli priti k očetu v Argentino. Združitev družine in vživljanje v novi svet so močna doživetja. Kako je bilo?

Spoznali smo se s Savellijevimi

predvsem ob pripravah na pot v Argentino. Z očkom smo si dopisovali in čakali, kdaj bomo šli „v Ameriko“. To se je zgodilo 24. maja 1954, ko smo šli iz Ljubljane s Savellijevimi, se srečali z Mizeritovimi, Mehletovimi, s Sladičevima in Štefančičevo in se odpeljali iz Genove z ladjo Andrea C. Med potjo smo se ustavili na Kanarskih otokih in v Rio de Janeiro. V Buenos Aires smo prišli 17. junija. Očka sem nagovarjal: „Gospod, kam gremo pa zdaj?“ Doživeli smo slovensko telovsko procesijo in kmalu odšli v Patagonijo, kjer je bil očka v službi pri Shellu na petrolejskih poljih, 27 km oddaljenih od Comodoro Rivadavia. Pol leta sva se z bratom pripravljala na prešolanje. V Km 27 smo živeli v uradniškem delu zelo lepo urejenega naselja z osnovno šolo in cerkvijo. V primeri z domačim podnebjem smo se morali navaditi na močno in vetrovno patagonsko klimo. Rekli so tam: „Če ti ne ješ, te pa Patagonija pojé!“ V Km 27 sem končal osnovno šolo. Tam smo se srečavali z maloštevilnimi Slovenci posebno v nedeljo pri sv. maši.

Z bratom sta bila v srednješolskih letih gojenca Rožmanovga zavoda v buenosaireškem predmestju Adrogué. Kakó vam je bivanje v zavodu ostalo v spominu?

Po petih letih Patagonije smo se leta 1959 preselili v Morón, z bratom Božidarjem pa sva šla nato v Rožmanov zavod v Adrogué. Končal sem srednjo šolo v Colegio Nacional de Almirante Brown l. 1962. Po konča-

GOSPODOVO OZNANJENJE

25. marca

Kadarkoli govorimo o skrivnosti učlovečenja božjega Sina, zadenemo vselej na Marijo. Iznesi je Odrašenik po delovanju Svetega duha privzel človeško telo.

Globlji smisel Jezusovega deviškega spočetja in rojstva nikakor ni na ravni znanosti o življenju. Gre za nekaj drugega: resnično deviško Mesijevo spočetje je božje znamenje, da odrešenjene prihaja iz naravnih zemeljskih sil; tu ne gre za rojstvo „iz krvi ne iz poželenja mesa ne iz volje moža, ampak iz Boga“ (Jn 1, 13). Jezusovo rojstvo iz device Marije je znamenje novega začetka v zgodovini Boga med ljudmi. Ta začetek je vir našega odrešenja, kjer ima prvo besedo vedno milost, vir, ki nikoli ne

usahne.

Božja beseda je učinkovita. Vendar pa zahteva svoboden človekov odgovor. In Marija ga izreče z velikodušnostjo vere, ki je obenem popolna, nadvse ljubeče zaupanje v Boga: „Glej, dekla sem Gospodova!“ Marija hoče s to besedo povedati, da je v vsej polnosti pripravljena prevzeti nase naloge, za katero jo je izvolil Bog.

Marijin odgovor je jasen in preprost, a povleče za seboj veliko odgovornost in ogromne žrtve. Je začetek, ki jo vodi do dogodka, ki stoji v središču odrešitve zgodovine: rojstva božjega Sina.

Na ta praznik se spominjamo začetka Marijinega materinstva, zato je to dan vseh krščanskih mater.

Misli za veliko noč

Prek gore trpljenja drži cesta v večno radost, prek gore smrti drži cesta v življenje. Visoko do neba se je vzdignilo znamenje in vse trudne noči so zastrmele vanj... Teman je stal križ in Golgoti, kajti za njim je plala vsa dlajava v zarji paradiža... V klanec so šli, zmerom višje; vsa pokrajina je bila pod njimi, jasno razgrnjena kakor na dlani... Šel je pred njimi, visok in lep, v dolgi rdeči halji, in vsi so šli za njim, vsi ponižani in razžaljeni, vsi zavrženi in obremenjeni. Šli so v svetel dan... Šli so v zmago slavje in radost.

Ivan Cankar, Za križem

Nezaslišano je bilo trpljenje Gospoda našega, Jezusa Kristusa. Ta sveta povest je naša povest.

Morda ni še dan Vstajenja, morda je šele cvetna nedelja in je pred nami še Oljska gora in križev pot in Golgota. Ali naj se zgodi, kar se mora zgoditi. V naših srcih je zapisano, v evangeliju, da vstajenje pride, ker mora priti. Pa bodi še več bičanja in ponižanja, bodi pot na Golgoto še tako strma in strašna — uprimo oči v sonce: naše veliko jutro je blizu, v lica nam diha rosna zarja njegova.

Ivan Cankar, Naše veliko jutro

nem šolskem letu 1977, po 26 letih njegovega obstoja, so se zaprla vrata Adrogejskega zavoda. Naša velika slovenska družina je bila tako prikrajšana za pomemben zavod. Pod istostreho smo tam živeli srednješolci v družbi duhovnikov — univerzitetnih profesorjev in njihovih slušateljev — bogoslovcev. Tam smo študirali, izdajali svoj list Zavodar, sodelovali pri mladinskih prireditvah, šli kdaj v gledališče Colón v Buenos Airesu, pa tudi kdaj na nogometno igrišče River, se tolkli v manifestacijah s tistimi, ki so hoteli vsiliti v deželi zgolj laicistično šolstvo — vse pod vodstvom adrogejskih Brezij. Milost je prva! To je bilo naše geslo. Adrogejski zavod je skušal nuditi dozorevajočemu fantu zdravo okolje. Vsi, ki so na lastnih otrocih občutili blagodejni zavodski vpliv, so hvaležni vsem, ki so vzdrževali zavod na zavidljivi višini skoraj do konca. Bivši zavodarji smo zavodovi dediči pri delu v lastni družini in pri delu za slovensko skupnost.

Nepozabne so adrogejske akademije, na primer ob stoletnici Slomske smrti in desetletnici zavoda, ko je l. 1962 nastopilo na Plaza Ir-

landa 46 dijakov na prireditvi: „Preljubo veselje.“ Imena: dr. Branko Rozman, Nikolaj Jeločnik, prof. Alojzij Geržinič, Maks Borštnik in Frido Beznik so bili vedno porok za izreden uspeh tudi adrogejskih prireditev.

In po končani srednji šoli kako ste se poklicno usposabljali?

Dve leti sem študiral na tehnični fakulteti. Prešolal sem se na Visoko šolo za telesno vzgojo v San Fernando in postal profesor za telesno vzgojo l. 1967. Pred 25 leti je bilo potrebno za ta poklic tri leta študija v stalnem internatu. Delo z ljudmi, posebno z mladino, s telesno in duševno prizadetimi in s tretjo starostno dobo zahteva svoje vrste osebnosti. Tako se v študiju prepleta teorija in praksa v 17 predmetih: od filozofije do življenja v naravi, od psihologije do anatomije, fiziologije in nogometa, softballa in plavanja.

Z ljudmi je treba sodelovati. To zahteva doslednost, iskrenost in veliko mero ljubezni do bližnjega. Telesno moraš biti zdrav, po značaju vesel in drzen pa veliko zaupati v

Boga, saj lahko vršiš veliko apostolsko delo. Fizično ne moreš biti stalno v formi do 65. leta. Zato pa je treba to nadomestiti z dobro metodologijo, tečaji in seminarji. Stalno sem se izpopolnjeval na tečajih v Buenos Airesu, eno leto pa kot stipendist v Franciji na tečajih za organiziranje športa in prostega časa, ki jih je organiziralo francosko ministrstvo za mladino.

Glavni namen: S pomočjo telesne vzgoje oblikovati človeka v vsestransko razvito osebnost. Stara in nova gesla: Grki: Človek naj bo lep in dober! - Juvenal: Zdrav duh v zdravem telesu! - Angleži: Fair play! - Španci: Humildes vencederos, dignos en derrota! - Pierre de Coubertin: Hitreje, višje, močnejše! - Sv. Frančišek Asiški: Brat telo in sestra duša!

Med študijem v Franciji sem bil trikrat v Sloveniji, obiskal rojstno mesto Kočevje, prišel do prepovedanega Roškega ozemlja in srečno preстал nevarnost, da bi me kot v Jugoslaviji rojenega „povabili“ odslužiti vojaški rok tam kje na jugu.

(Bo še)

KRISTJANI IN NOVA EVANGELIZACIJA

I. KAJ JE NOVA EVANGELIZACIJA IN ZAKAJ SMO JE POTREBNI?

Dragi bratje in sestre!

Vsi kristjani smo potrebni stalne rasti k trdni in osebni veri; *potrjubemo novo evangelizacijo*. Nova evangelizacija ni oznanjevanje nekega novega evangelija. Nova želi biti v gorečnosti, v izrazih, v načinih in nosilcih oznanjevanja. Noče biti ideološko nasilje nad človekom, ampak uveljavljanje prave svobode pred Bogom, sočlovekom in svojo vestjo. Nova evangelizacija nikakor ni oživljanje zunanje moči Cerkve. Ni boj za oblast, marveč hoče biti globlje služenje človeku po zgledu Jezusa Kristusa.

Evangelizacija je uresničevanje Jezusovega naročila, naj oznanjamo evangelij vsemu stvarstvu. Evangelizirati pomeni prinašati Jezusovo veselo oznanilo v vse plasti človeške družbe in z duhovno močjo *od znotraj osvobajati, spreminjati in prenavljati človeka*. Nova evangelizacija je namenjena tistim, ki so sicer krščeni, a ne znajo živeti iz svojega krstnega dostojanstva, pa tudi tistim, ki še ne verujejo in iščejo življenjski smisel.

Zmanjšati moramo razkorak med zahtevami evangelija in vsakdanjim življenjem. Za nas vse velja Jezusova beseda: „Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pismoukov in farizejev, nikoli ne pridete v nebeško kraljestvo“ (Mt 5,20).

V teh časih, ko se mnoge stvari hitro spreminjajo, se moramo spraševati, ali res verujemo Jezusovemu zagotovilu: „Resnično vam povem: dokler ne premineta nebo in zemlja, ne bo zbrisana niti ena črka ali ena črtica postave, preden se vse ne zgodi“ (Mt 5,18).

Mnoge dežele, kjer je bilo krščansko življenje nekdaj cvetoče, so danes v hudih preizkušnjah. Marsikje se je versko življenje kristjanov izvotlilo. Ohranja se le zunanja lupina verskih običajev in bogoslužnih oblik. Širita se verska brezbriznost in praktični mate-

rializem.

Pri nas v Sloveniji je vse več odraslih, ki so potrebni prve ali začetne evangelizacije. Precej vernikov živi, kot da Boga ne bi bilo. Smisel svojega življenja vidijo zunaj evangelija. Največ življenjskih energij posvetijo proizvodnji in uživanju materialnih dobrin. Veliko je verske in moralne brezbriznosti; mnogim je vseeno, kaj je resnica in kaj laž, kaj je dobro in kaj zlo, kaj vodi v človeški napredek in kaj v duhovno razsulo. Razjeda nas moralna kriza, ki ocenjuje dejanja predvsem po tem, ali so prijetna ali ne, ne pa, ali so dobra ali slaba.

Slovenska družba na prehodu iz drugega v tretje tisočletje doživlja velike spremembe. Vseli smo mednarodno priznane samostojne države. Kljub gospodarski krizi upamo, da bosta delavnost in ustvarjalnost naših ljudi premagali brezposelnost in druge težke probleme.

V polpreteklem obdobju se je pri nas širilo načrtno brezboštvo. Zaradi tega so se mnoge moralne drže, ki so bile v naši družbi nekdaj samoumevne, izvotlile in oslabele. Zavedamo se, da bomo posledice vsega tega čutili še več desetletij: v medčloveških odnosih, na področju gospodarstva, politike, šolstva, zdrav-

tva, kulture in vere. Prizadevanje za prenavo bo moralo biti dolgotrajno, vztrajno in strpno, v duhu Jezusovega nauka o spravi (prim. Mt, 5, 21-26).

Pri nas je danes potrebno *poudarjati tri temelje vere in krščanskega oznanila: Bog, Kristus in Cerkve*. Prav te tri temeljne verske vrednote so najbolj napadane in izpodkopavane, zlasti pri vzgoji mladih. Vera v Boga je v javnosti pogosto razvrednotena in zasmešana. Kristus je zanikan in zamlan. Cerkve je osumljena klerikalizma in posestništva. Nova evangelizacija se mora osredotočiti predvsem na te tri

Ljubljanska stolnica sv. Nikolaja

temelje, da se bodo ljudje zopet odločali za Boga, sprejemali Kristusa in Cerkve.

Škofje smo trdno prepričani, da lahko kristjani največ naredimo za duhovni in materialni napredek naše družbe prav s svojo zvestobo Jezusovega evangelija. Znova izražamo *hvaležnost* vsem duhovnikom in vernikom, ki ste v preteklih desetletjih kljub pritiskom ohranili vero v svojih srcih, v družinah, v župnijah in v širših okoljih. Prav tako smo globoko hvaležni vsem, ki ste z vso ljubeznijo skrbeli in še skrbite za svoje cerkve, kapelice in druge zgradbe, ki služijo cerkvenim potrebam. Ohranjali ste najzlahtnejši del slovenske kulturne dediščine, ki daje neizbrisljiv pečat naši pokrajini in zgodovini.

Seveda pa moramo - ob vsej potreb-

ni skrbi za materialne stvari - *usmeriti svoje moči v duhovno prenovu življenja* svojih družin, župnij in družbe. Brez korenite spreobrnitve k Jezusu Kristusu bodo cerkve le mrtvi kulturni spomeniki, ki bodo govorili o preteklih časih, ne bodo pa odpirali poti v odrešeno prihodnost. Brez evangelijske prenovе življenja bo naša država tonila v še globlje duhovne, moralne in socialne krize. Kajti če se pokvari kvas, je okisano vse testo (prim. Gal 5,9), in če ugasne luč na svetilniku, je vsa okolica v temi (prim. Mt 5,15).

Slovenski škofje smo bili lansko leto 6. novembra na uradnem obisku pri papežu Janezu Pavlu II. v Rimu. Med drugim je sv. oče dejal: „Zvestoba... ni odpovedala niti v zadnjih desetletjih, kljub trdim preizkušnjam, ki so jih morali mnogi duhovniki, redovniki in

verniki prestajati in za zvestobo plačevati visoko ceno ponižanj, krivic, trpljenja, če ne tudi samega življenja. To je bil čas, ki bo po skrbni raziskavi gotovo razodel pričevanje pristnega junaštva“. Nato pa je nadaljeval: „*Prihodnost vaše Cerkve mora... zajemati pri zdravih studencih Kristusa Odrešenika*. Ti izvirajo iz zakramenta sv. krsta... in iz vseh drugih zakramentov, ki spopolnjujejo nadnaravno življenje“.

Oklenimo se z vsem srcem Jezusa Kristusa, križanega in od mrtvih vstalega. Bistvo evangelizacije je namreč v pričevanju o Bogu, ki nam ga je razodel Jezus Kristus v Svetem Duhu.

V evangeliju Jezus večkrat ponovi: „*Jaz pa vam pravim*“. Kako jasna, odločna in polna božje avtoritete je ta Jezusova beseda! Verujmo torej našemu Odrešeniku, ki jasno govori o večnem življenju in o odgovornosti, ki jo imamo pred Bogom kot posamezniki in kot skupnost.

Svoje življenje, različne dogodke in razmere, v katerih živimo, presoajamo v luči Jezusovega nauka. *Ta je vedno nov, svež in odrešilen tudi za sedanjí čas*. „Jaz pa vam pravim“, nam kliče Jezus tudi danes. Vabi nas k novi evangelizaciji v našem času.

II. NEKATERE POTI NOVE EVANGELIZACIJE

Ob propadanju raznih ideologij, ki so obljubljale raj na zemlji, opažamo novo željo po Bogu. Ob potrošništvu se kaže vedno večja utrujenost in naveličanost zmaterializiranega življenja, ki ponižuje dostojanstvo človeške osebe. Sedanji čas je žejen evangelija. Če ga kristjani ne bomo oznanjali v vsej polnosti, se bodo med nami vedno bolj širile sekte. Te premamljajo precej ljudi z okrnjenimi in cenenimi oblikami nove duhovnosti, ki človeka ne odrešuje, ampak le delno in trenutno zadovoljuje predvsem njegove čustvene potrebe.

Škofje se povsem strinjamo s sedanjim papežem, ki nam je pri zadnjem obisku dejal: „*Glavna naloga Cerkve je evangelizacija*. Ta pa je notranje

povezana z delom za človeški napredek. Kristjani-laiki so kot državljani poklicani, da udeležujejo vse to, kar jih uči vera... Glejte, da boste pospeševali družinsko pastoralo, kajti krščanska družina — domača Cerkve — ki je odprta življenju, je naravni prostor prenašanja vere s staršev na otroke. Krščanske družine bodo temelj žive Cerkve in zdrave družbe. V njih bodo spoštovali kulturo življenja kljub mnogim nasprotnim skušnjavam, ki se pojavljajo pri uporabljanju protislovesnih sredstev in pri visokem številu razporok in splavov“.

Tudi mi *poudarjamo pomembnost nove pastoralne družine kot domače Cerkve*. Družina je najodličnejši dejavnik prenašanja vere. Prva evangelizacija se dogaja v domači družini. Zato vas prosimo predvsem naslednje:

1. V svojih družinah poživite *družinsko molitev* ali pa z njo začnite. Od začetka je ta molitev lahko zelo preprosta. Vsekakor začnite moliti, pa čeprav se ne morete zbrati vsi skupaj in bosta morda le dva zbrana v Jezusovem imenu.

2. Moč za svoje krščansko življenje črpajte v rednem praznovanju *Gospodovega dne* in v sodelovanju pri *nedeljski maši*. Sodelujte pri različnih srečanjih za starše, v zakonskih skupinah, v skupinah verskega izpopolnjevanja in izobraževanja. Kjer takih srečanj ali skupin ni, dajte sami pobudo, da se ustanovijo.

3. *Krščanske zakonce* vabimo in prosimo, da se nenehno spolnjudete v svojem zakonskem poklicu. Kjer le morete, se združujte v zakonska občestva, da boste v skupni molitvi, v poslušanju božje besede in v medsebojnem pogovoru dobivali moč za življenje po evangeliju v svojih družinah in v svojem okolju.

Župnijska občestva spodbujajmo, da se posvetijo predvsem katehezi odraslih, ki je glavna oblika kateheze in h kateri so naravnane vse druge oblike.

Kjer le morete, se združujte in oblikujte razna mala *krščanska občestva*: molitvene skupine, skupine karitativnih prostovoljcev, biblične in misijonske skupine, klube krščanskega izobraževanja, verske organizacije in druge skupnosti krščanskega življenja. Kajti občestvo se rojeva tam, kjer deluje božji Duh. Pravi sadovi evangelizacije so *vedno resnica, svoboda in občestvo*. V malih občestvih se boste krepili in usposabljali za evangelijsko pričevanje brezbriznim, oddaljenim in neverujočim.

Treba je spoštovati naše krščansko izročilo. Hkrati pa vedimo, da ljudske pobožnosti, župnijske slovesnosti, romanja in druga slavlja niso sama sebi namen, ampak so v službi in težijo k trem razsežnostim pastoralnega dela: k oznanjevanju, k bogoslužju in h karitativnosti. Prazniki cerkvenega leta in slavlja, ki jih obhajamo, morajo voditi predvsem k poglobljanju vere.

Župnijska občestva prosimo, da se ne ukvarjajo le s pastoralno ohranjanja sedanjega stanja. Župnije naj postajajo skupnosti, ki evangelizirajo, ki se obračajo k oddaljenim in neverujočim. Postati morajo do globin misijonske, da bodo dosegle tudi tiste, ki gledajo na Boga, vero in Cerkev z dvomom ali celo iz velike razdalje.

Vi, mladi, ste prvi oznanjevalci evangelija med svojimi vrstniki. Da-

našnji človek ceni predvsem to, kar lahko vidi. Zato naj vaša zvestoba evangeliju med vašimi nevernimi in brezbriznimi vrstniki postane vidna in otipljiva. Velikodušno darujte vsak teden nekaj ur prostovoljnega dela svojim bližnjim, zlasti prizadetim, ubogim in osamljenim. S svojim znanjem, zmoglostmi in velikodušnostjo lahko obogatite katehezo otrok in mladostnikov. Med mladimi delavci, na področju kulture in verskih organizacij ter v sredstvih družbenega obveščanja naj bo viden delež vaše krščanske mladosti. Vaša naloga je tudi, da se usposabljaate za odgovorne službe v javnem življenju. Prav vi morete veliko prispevati k pogobitvi verskega življenja v svojih domačih družinah. Z odgovorno pripravo na poklic očetovska in materinstva v luči evangelijskih vrednot boste največ naredili za novo evangelizacijo.

V zaupanju, da Jezus tudi danes kliče mnoge v *duhovne poklice*, spodbujamo tiste, ki čutijo v sebi to vabilo, da se mu velikodušno odzovejo in mu sledijo v duhovniški ali redovniški službi.

Bratje in sestre! Ob koncu tega pisma priznavamo, da smo tudi sami potrebni stalne evangelizacije: v vztrajni molitvi, v premišljevanju božje besede in v osebnem srečanju z živim Bogom. Isto mora priznati vsak duhovnik, redovnik in laik. *Nova evangelizacija se začne na kolenih pred Bogom*. Spreobrnjenje srca je delo božje milosti, mi pa z njo sodelujmo. Le s spreobrnjenim srcem in polni evangelijskega duha bomo lahko resnični sodelavci pri novi evangelizaciji. Za druge bomo prepričljivi takrat, ko bomo doživeli vero kot velik božji dar in se bomo Bogu zanj zahvaljevali. Bodimo kristjani, ki želijo dar vere posredovati oddaljenim in nevernim. Kadar pa pridejo v občestvo vernih novi člani, naj se čutijo sprejeti, pričakovani in ljubljani.

Apostol Pavel je zaklical: „*Gorje meni, če evangelija ne bi oznanjal*“ (1 Kor 9,16). Ta klic naj odmeva v srcih vseh, ki pripadamo Kristusovi Cerkvi.

Na svetokšno jutro, ko se je po delovanju Svetege Duha začela evangelizacija, je bila Devica Marija sredi apostolov in učencev. Naj bo ona, ki smo se ji lansko leto posvetili, zvezda vodnica nove evangelizacije.

Na vse, ki sodelujete pri oznanjevanju evangelija (prim. Flp 1,5), na mladino, na bolnike ter na vse ljudi kličemo božji blagoslov.

Vaši skofie

Misel za veliko noč

Resnica o našem vstajenju in novem življenju v Bogu ne prežene iz sveta trpljenja in žalosti. A v luči velikonočne skrivnosti dobi zemeljsko življenje novo razsežnost, ki sega v večnost. Trpljenje in bolečina izgubita svoj strup in dobita nov smisel, ker verujemo, da gremo s Kristusom popoti križa v življenje. Telesna smrt za nas ni konec, za katerim pride razpadanje in razkrajanje, kar postane vidno na telesu, ampak prehod v novo življenje. Veliki francoski pisatelj Paul Claudel, ki je na veliko noč ob obisku katedrale Notre Dame v Parizu v mladih letih nenadoma iz nevernega človeka postal veren katoličan in ostal vse življenje, pravi: „Samo eno jutro je, od katerega vsako jutro dobiva svojo luč, velikonočno jutro; samo en dan je, od katerega vsako jutro dobiva svoj smisel in pomen, velikonočni dan; samo en dogodek je, ki spremeni naše življenje in smrt, Kristusovo vstajenje.“ — Potrdil bi vas rad v prepričanju, da naša zadnja beseda in resničnost ni smrt, ampak življenje, ne žalost, ampak veselje, ne konec vsega, ampak novo nebo in nova zemlja. Seveda vse to ostane skrivnost vere. Toda če je vera živa in močna, raste iz nje trdno upanje, ki je najljubši otrok vere.

Nadškof Šuštar

Bogoslužni koledar

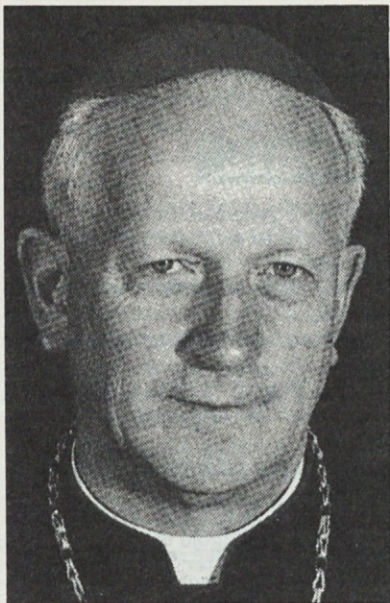
MAREC

1. marca: sv. Albin (Zorko), opat in škof v Franciji (+599).
2. marca: sv. Neža (Agneza) Praška, redovnica, klarisa; zgled karitativne dejavnosti.
3. marca: sv. Kunigunda, žena nemškega cesarja sv. Henrika.
4. marca: sv. Kazimir, sin poljskega kralja, zavetnik poljske mladine.
5. marca: sv. Hadrijan (Jadran) Nikomedijski, mučenec iz 4. stol.
6. marca: sv. Fridolin, irski apostol iz 5. stoletja.
7. marca: 2. postna nedelja; god svetih mučenk Perpetue in Felicite.
8. marca: sv. Janez od Boga, ustanovitelj reda usmiljenih bratov.
9. marca: sv. Frančiška Rimska, organizirala krščansko dobroteljsko (14. stol.).
10. marca: spomin na 40 mučencev iz Tebaste v današnji Turčiji (+320).
11. marca: sv. Konstantin, spokornik, kralj iz 6. stol., in sv. Benedikt Crispus.
12. marca: sv. Doroteja (Dora), maloazijska mučenka v 4. stol., in sv. Inocenc, papež.
13. marca: sv. Kristina, devica in mučenka.
14. marca: 3. postna nedelja; sv. Matilda, nemška kraljica.
15. marca: sv. Klemen Dvoržak, apostol Dunaja in duhovni voditelj Friderika Baraga.
16. marca: sv. Hilarij in Tacijan, mučenca iz Ogleja.
17. marca: sv. Patricij, apostol Irce, in sv. Jedrt (Jerica), devica.
18. marca: sv. Ciril Jeruzalemski, škof in cekveni učitelj.
19. marca: sv. Jožef, Jezusov rednik in zavetnik Slovenije (75 cerkva njemu posvečenih).
20. marca: sv. Klavdija, mučenka, in sv. Kutbert, opat.
21. marca: 4. postna nedelja; sv. Nikolaj Flue, švicarski kmet in samotar, ki je spravil sprte švicarske „kantone“ in je tako nastala švicarska država kot konfederacija.
22. marca: sv. Lea, spokornica, zavetnica krščanskih vdov.
23. marca: sv. Turibij, Španec, deloval v Peruju, v času tridentinskega koncila veliko pomagal pri ureditvi cerkvenih razmer v Peruju; veliko je storil za dvig tamkajšnjih indijanskih rodov.
24. marca: sv. Katarina Švedska, redovnica. Njen izrek: „Kdor hrepeni po plačilu v drugem življenju, mora vdano prenašati vse težave tega življenja“.
25. marca: Gospodovo oznanjenje Mariji. V bogoslužju je to slovesni praznik.
26. marca: sv. Larisa (Lara), mučenka, in sv. Ludgar, prvi škof v Münstru.
27. marca: sv. Rupert Salzburški, škof.
28. marca: 5. postna (tiha) nedelja. Sv. Milada Češka in sv. Vojan (Bojan).
29. marca: sv. Bertold, ustanovitelj karmeličanskega reda. Živel je v dobi križanskih vojsk in umrl v Sveti deželi 1195.
30. marca: blaženi Amadej (Bogoljub), savojski vojvoda v 15. stol.
31. marca: sv. Modest, misijonar in škof pri Gospe Sveti na Koroškem.

APRIL

1. aprila: sv. Hugo (Ugo), grenobelski škof.
2. aprila: sv. Frančišek Paolski; ustanovitelj reda „najmanjših“ bratov.
3. aprila: sv. Rihard, škof; solunski svetnici sv. Irena in sv. Agapa.
4. aprila: 6. postna (cvetna ali oljna nedelja). Sv. Izidor Seviljski.
5. aprila: sv. Vincenc Ferrer (1350-1419), dominikanec, velja za enega največjih spokornih pridigarjev.
6. aprila: sv. Irenej mučenec, pričeval za Kristusa v Sremski Mitrovici.
7. aprila: sv. Janez Krstnik de la Salle, ustanovitelj družbe šolskih bratov za vzgojo otrok.
8. aprila: veliki četrtek; sv. Valter, francoski opat (1030-1095).
9. aprila: veliki petek; sv. Tomaž Tolentinski, mučenec (1260-1321).
10. aprila: velika sobota; sv. Mihael, opat.
11. aprila: velika noč Gospodovega vstajenja; sv. Stanislav, škof v Krakovu in mučenec.
12. aprila: sv. Julij I., papež (337-352), prizadeval si je, da obnovi veljavo apostolskega sedeža in obvaruje Cerkev pred nevarnostjo arijanskih neredov.
13. aprila: sv. Martin, papež in mučenec (7. stol.); sv. Ida, belgijska redovnica (+1300).
14. aprila: sv. Lidvina, trpinka iz ljubezni do Boga (1380-1433); sv. Valerijan, mučenec.
15. aprila: sv. Helena, alžaska knežinja; svetniški misijonar „pater Damijan“ Deveuster.
16. aprila: sv. Bernarda Lurška, redovnica; Benedikt Jožef Labre, svetniški berač.
17. aprila: sv. Inocenc, škof, in sv. Robert, opat.
18. aprila: 2. velikonočna (bela nedelja); sv. Apolonij, mučenec.
19. aprila: sv. Leon IX., papež (1002-1054).
20. aprila: sv. Teotim, škof, misijonaril je med Skiti in Goti.
21. aprila: sv. Anzelm (1033-1109), škof in cerkveni učitelj iz 11. stoletja.
22. aprila: sv. Leonid, mučenec (+203).
23. aprila: sv. Jurij, mučenec (4. stol.); sv. Vojteh, škof.
24. aprila: sv. Fidelis (Fidel), prvi kapucinski mučenec.
25. aprila: 3. velikonočna nedelja; sv. Marko, evangelist.
26. aprila: Marija, Mati dobrega sveta.
27. aprila: sv. Hozana Kotorska, devica; sv. Cita, postrežnica.
28. aprila: sv. Peter Chanel, misijonar in mučenec.
29. aprila: sv. Katarina Sienska, devica in cerkvena učenica; vplivala je na papeža Gregorja XI., da se je s francoskega Avignona za stalno vrnil v Rim.
30. aprila: sv. Pij V., papež. Njegov pontifikat je pomenil začetek praktičnega izvajanja sklepov tridentinskega koncila.

Je odgovornost danes (še) mogoča?

brezčuten. — Kako bi mogli drugače reči o človeku, ki neodgovorno bruhla svoje besede ne samo v veter, ampak tudi v veter, da jih je moč slišati daleč po svetu. Človek, ki je izgubil čut odgovornosti, ne ve, da more z besedo drugega človeka dvigati, mu vlivati zaupanje in pogum, mu dajati priznanje, ali pa ga z besedo raniti ali celo ubiti. Koliko ljudi ima uničeno življenje, ker jim je nekdo z neodgovorno besedo vzel veselje do življenja.

Ali je danes še mogoča odgovornost za dano besedo, za obljubo? Zaročenci pri poroki drug drugemu dajo besedo; ko sami govorijo ali vsaj z besedo „hočem“ izjavijo svojemu partnerju: „Jaz sprejemem tebe za svojo ženo (za svojega moža) in obljubljam, da ti bom ostal zvest v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju, da te bom ljubil in spoštoval vse dni svojega življenja.“ To je dana beseda, ki je tudi pri nas tolikokrat pozabljena ali celo pohojena, čeprav je bila pred pričami in pred Bogom izrečena.

Zaročenca sta prevzela odgovornost drug za drugega. — Pa pojdemo poslušat na sodišče: kje je zdaj odgovornost za dano besedo? — Še več: zakonca nista prevzela samo skrb in odgovornost v bolezni in zdravju. V moči zakramenta svetega zakona naj posvečujeta drug drugega. Bolj preprosto rečeno: sta odgovorna za to, da drug drugega dvigata, drug drugemu pomagata, da bosta postala boljša. V resnici imamo, hvala Bogu, še lepo število zakoncev, ki s čutom odgovornosti to izpolnjujejo.

Človek je odgovoren tudi za svoj odnos do širše družbe. Odgovoren je za delo, odgovoren za službo, da jo pošteno opravlja. V družbi so pravice in odgovornosti — oboje. Ne samo bremena brez pravic in ne samo pravice brez bremen oz. odgovornosti.

Zelo pomemben je čut odgovornosti za vzgojo, za novi rod, za prihodnost. Gotovo se starši na splošno tega zavedajo. Nekateri se celo preveč vznemirjajo, zlasti takrat, ko so starši brez moči pred okoljem, ki vpliva na otroke in mladino. V imenu svo-

bode se marsikaj dogaja. Morda še bolj v imenu dobička. Pri pornografiji, video programih in raznih hišah različnih imen gre za denar, za dobiček. Kaj šele pri trgovini z mamilili! Kdo bo odgovarjal za posledice? Potem pa obsojamo žrtve, namesto da bi odgovarjal začetnik zla. Kdo bo odgovarjal za nasilje, ki ga vsak dan sejemo?

Ali čutimo s svojim narodom? Svojo državo imamo. Zanj in za svoj narod smo vsi odgovorni. Narod je živ organizem. Kakor za Cerkev moremo tudi za narodno skupnost uporabiti primerjavo apostola Pavla o človeškem telesu in udih: „Ne more oko reči roki: Ne potrebujem te... Če en ud trpi, trpijo z njim vsi udje, če je en ud v časti, se z njim veselijo vsi udje (1 Kor 12, 21).“

Tako je v vsakem živem organizmu. Vsak ud čuti bolečino drugih udov. Vsak ud nosi odgovornost za druge ude in za vse telo. Če telo tega ne čuti, je bolno, je mrtev ud na telesu.

Ali je v našem narodu še čut medsebojne odgovornosti živega zdravega telesa?

Kako je torej z odgovornostjo med nami? Je še mogoča? Gotovo je potrebna, nujno potrebna, če hočemo biti živo telo. Sicer pa pesnik ni končal z verzom „naj gre, kamor hoče“, ampak modro dostavlja: „Vendar, mornar, ko je najvišji dan, izmeri daljo in nebesno stran.“ Torej mornar odgovorno usmerja svojo ladjo.

Za nas kristjane je zdaj čas priprave na veliko noč, na vstajenje in novo življenje. To je čas premišljevanja o življenju, o cilju, o poti do cilja. Naj bo tudi čas prebujanja čuta odgovornosti pred Bogom in pred ljudmi. Zavedati se moramo odgovornosti zase. Iz evangelija poznamo Kristusovo besedo: „Kaj bo dal človek v zameno za svoje življenje?“ (Mt 16, 26).

Kristjan se mora še prav posebno zavedati odgovornosti za pričevanje z življenjem. Vendar odgovornost ni samo naloga kristjanov. Čut odgovornosti je občečloveška vrednota. Brez odgovornosti ni možno sožitje in red.

Prizadevajmo si in dokažimo, da je odgovornost še mogoča. ●

Je odgovornost danes mogoča? Morda bi bilo bolje, če bi se vprašali: Je odgovornost danes še mogoča? — Ali je še mogoča odgovornost za besede, kih govorniki? Odgovornost za dano besedo, za obljubo, ki smo jo dali, za zvestobo? — Ali odgovorjamo za nesrečno, ki smo jo prodajali kot resnico?

Ali se ne vračamo h Kajnovemu odgovoru, ki je na vprašanje: „Kje je tvoj brat Abel?“ odgovoril: „Ne vem. Mar sem jaz varuh svojega brata?“

Zdi se, da nas je prevzela pesnikova misel o svobodi: „naj gre, kamor hoče, naj se srce navriska in izjoče.“

Zataknilo se je pri samem pojmovanju svobode. Svoboda je velika vrednota. Posamezniki in celi narodi so zanjo prelivali kri. Svoboda je človekova pravica. — Toda s svobodo prihaja tudi odgovornost. Dokler sem suženj, ne odgovorjam za svoja dejanja, ker sem bil prisiljen nekaj storiti. Ko pa se svobodno odločam, kaj bom govoril, kaj bom delal, kako bom živel, za vse to odgovorjam.

Najbrž ni naključje, da imamo izraz čut odgovornosti. V biologiji ga sicer ne naštevamo, pa je v nas neki čut, ki nam prišepetava, kaj je odgovorno in kaj ni. — Pri čutih in čutilih vemo, da morejo tudi odpovedati. Človek more izgubiti vid ali sluh. Gluhemu človeku lahko še tako dopoveduje, pa te ne bo slišal ne razumel. Podobno je s človekom, ki je izgubil čut odgovornosti. Ne čuti več, kaj je prav. Postane

OBREDI velikega tedna

Cvetna nedelja

Cvetna nedelja, ki pomeni začetek velikega tedna, ima izrazito dvojno zgradbo. To nakazuje že vsebina praznika in praznično bogoslužje, saj se na ta dan spominjamo Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem (blagoslov zelenja in procesija) in Gospodovega trpljenja (maša s posebnim poudarkom na branju pasijona, poročila o Jezusovem trpljenju in smrti).

Blagoslov zelenja se nadaljuje s procesijo, med katero pojemo v slavo Kristusu, edinemu pravemu Kralju. Na začetku procesije nosimo križ, ki oznanja, da moremo samo po križu priti v božje kraljestvo. Procesija nas popelje k oltarju, kjer se ponavzbuje Jezusovo trpljenje in njegova smrt.

Veliki četrtek

Ta dan začenjamo najsvetejše tridnevje, v katerem obhajamo višek vsega bogoslužnega leta: Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje.

1. Krizmena maša

Dopoldne je v stolnici krizmena maša. Bogoslužje vodi škof s somaševanjem duhovnikov vse škofije, da se izrazi edinost zbora duhovnikov. Po homiliji duhovniki obnovijo svoje duhovniške obljube, ker je ta dan postavitev zakramenta mašniškega posvečenja. Nato škof blagoslovi sveta olja: bolniško olje za maziljenje bolnikov, krstno olje za maziljenje novokrščencev in sveto krizmo, ki se rabi pri krstu, birmi, pri mašniškem posvečenju, pri posvečevanju oltarjev, cerkva... Blagoslovljeno olje želi ponazoriti delovanje Svetega Duha. Kosmo maziljeni z oljem, postajamo kraljevo duhovstvo, posvečeno za službo Bogu in bližnjemu.

2. Večerna maša velikega četrтка

Pri tej sveti maši obhajamo in doživljamo, kar je bilo na prvi veliki četrtek, ko je Jezus s svojimi učenci pri zadnji večerji opravil prvo mašno daritev ter posvetil apostole v duhovnike, nam pa dal novo zapoved, zapoved ljubezni, ki jo je spričal z besedo in dejanjem, ko je apostolom umil noge. Naj naša srca

nocoj napolnjuje veliko veselje in globoka hvaležnost za te božje darove.

Med petjem Slave zvonijo zvonovi, ki potem utihnejo do velikonočne vigilije. Po homiliji je lahko umivanje nog. Jezusov zgled ponižnosti in ljubezni naj v nas prebudi potrebo po novih oblikah služenja in ljubezni.

Po maši prenesemo Najsvetejše v primerno kapelo ali stranski oltar, potem pa tam molimo do polnoči. Jezus kliče tudi nam: „Čujte in molite!“ Naj nas ne zadene Jezusov očitek: „Tako, eno uro niste mogli ostati budni z menoj?“

Veliki petek Gospodovega trpljenja

Današnje slovesno liturgično opravilo obhaja Jezusovo trpljenje in smrt na križu. Ne obhajamo Jezusovega pogreba, temveč njegovo zveličavno trpljenje, ki prinaša zmago nad smrtjo.

Liturgično opravilo je razdeljeno na 4. dele: V 1. delu je bogoslužje božje besede (branje beril in branje ali petje pasijona), v 2. delu posebne prošnje za različne potrebe Cerkve in vsega sveta, v 3. delu čiščenje svetega križa in v 4. delu sveto obhajilo.

Najbolj pomenljiv obred današnjega svetega opravila je čiščenje križa. Do Jezusove smrti je bil smisel trpljenja

zakrit našim očem. Jezusova predanost Očetu in ljubezen do nas, ki doseže svoj višek v daritvi na križu, odkriva skrivnost trpljenja. Vabi nas, da se vedno znova ozremo na križ, ki daje smisel našemu življenju, trpljenju in smrti.

Velika sobota

Danes se Cerkev mudi pri Jezusovem grobu in premišljuje njegovo trpljenje in smrt. Oltar je zakrit, maše ni. Ta dan lahko delimo obhajilo samo kot sveto popotnico. Ob primernem času je blagoslov velikonočnih jedil.

Blagoslov jedil

Blagoslov velikonočnih jedil le lep slovenski običaj. Brez njega si skoraj ne moremo predstavljati velikonočnih praznikov. Običaj je gotovo izraz vere naših prednikov, ki so z blagoslovom jedil hoteli priklicati božji blagoslov v svoje domove. Blagoslov velikonočnih jedil naj v nas zbudi smisel in hvaležnost za milosti, ki izhajajo iz velike noči in nas opozori na božjo bližino prav v teh dneh. Blagoslovljena jedila imajo tudi svoj poseben pomen: vsa se nanašajo na Kristusa in ponazarjajo njegovo trpljenje, smrt in vstajenje.

Pirhi pomenijo več stvari. Najprej

IN TRETJI DAN

FRANC KRAMBERGER, mariborski škof

Jezus je vstal iz groba! To ni naslov postaje križevega pota, kakor je Pilatova obsodba Jezusa na smrt ali padec pod križem ali srečanje z materjo Marijo, Veroniko, jeruzalemskimi ženami. Ob praznem grobu na Kalvariji je na veliko noč vse razgibano, zbegano, vse teka; tam ni postanka, tam je kakor vznemirjeno mravljišče.

Odkar so žene v nedeljo navsezgodaj našle odvaljen kamen, prazen grob in slišale angela: „Jezusa iščete, Nazarečana, križanega. Vstal je. Ni ga tukaj“ (Mr 16, 6), se je sprožilo nezadržno tekanje.

Angel jim je naročil, naj hitro gredo in povedo njegovim učencem: „Vstal je od mrtvih! Pred vami pojde v Galilejo, tam ga boste videli.“ Žene so brž stekle in sporočile učencem novico (Mt 28, 7-8). — Peter in in Janez „sta

skupaj tekla“ h grobu; Janez je Petra celo prehitel in prišel prvi h grobu (Jn 20, 4). — Tudi stražarji so zbežali in odhiteli v mesto, da bi sporočili mestnim oblastnikom, kaj se je zgodilo (Mt 28, 11).

Kristusovo vstajenje ni postaja za čakanje; ni korak nazaj, vrnitev v prejšnje umrljivo življenje. Kristusovo vstajenje je preobrat zgodovine, je revolucija, začetek nezasišane novosti. Velika noč je prvi dan novega stvarstva. Tisto jutro so bile vse stvari „nove“, odrešene, zaznamovane z zmago nad smrtjo. Vstajenje je največji korak v prihodnost, je začetek „novega Jeruzalema“, kjer ni več solz ne smrti ne žalovanja, vpitja in bolečine (Raz 21, 2-5). Vstajenje je razodetje in zagotovilo v polnosti razcvetenega življenja.

Pred dvajsetimi leti je romunski dramatik in filozof Evgen Ionesco zaklical: „Neumno in neopravičljivo je, da mora človek umreti. Smrt je nekaj nedostojnega in nedopustnega!“ Temu krikui je dodal razlago: „Zdi se mi, da smo v vlaku, ki vozi zelo hitro. Vsi se peljemo k istemu cilju in nihče ne ve, odkod pravzaprav in kam nas peljejo. Politikov to ne zanima, ker vedo, da končno vse bitke dobi smrt. Ekonomisti na to niti ne pomislijo... Če je smrt zadnji projekt, ki se mu ne bomo izognili, postane vse drugo — kako se peljemo, kako živimo, kako delamo, kaj smo — zelo malo ali nič pomembno. Ostane samo eno: Kaj pa potem?...“ Tako premišljuje človek, ki ob vseh zgodovinskih preobratih, revolucijah, obljubah sveta, ob slavi, časti in oblasti onemi pred vprašanjem: Kaj pa potem?

Jezusov grob. Kakor piščanec sam skljuje jajčno lupino in pride iz nje brez tuje pomoči, tako je tudi Jezus sam s svojo močjo prišel iz zaprtega groba. Rdeči pirhi pomenijo kaplje Jezusove krvi, ki so polzele z njegovega čela že v vrtu Getsemani, posebno pa na Kalvariji.

Velikonočno jagnje, vstalega Jezusa, pomeni meso. Navadno je to šunka. Ob uživanju blagoslovljenega mesa naj bi se kristjani spominjali Kristusovega telesa, ki je bilo darovano na križu na naše odrešenje.

Kolač spominja na trnovo krono, ki so jo vojaki po bičanju dali Jezusu na glavo.

Hren pomeni žeblice, s katerimi so mu pribili roke in noge na križ.

Velikonočna vigilijs

Vigilijs (bedenje) pomeni veselo

pričakovanje Kristusove vrnitve v molitvi in petju. To je noč vseh noči, pričakovanje jutra, ko je Jezus zdrobil verige smrti in vstal kot zmagovalc. Bogoslužje velikonočne vigilijs vsebuje štiri dele: slavje luči, besedno, krstno in evharistično bogoslužje.

V prvem delu ob ognju in velikonočni sveči razmišljamo o tisti pravi luči, ki je Kristus.

Slavje luči nas uvede v prvi temeljni del vigilijs: v besedno bogoslužje, ki nam v zgoščenih pripovedih prikazuje zgodovino odrešenja. Berila niso samo zgodovina, tudi ne samo zgledi, prav tako ne samo pouk, temveč so zgodovina, ki se je enkrat začela in se sedaj nadaljuje in uresničuje. Tudi mi smo včlanjeni vanjo. Oznanjevanje in premišljevanje božje besede je središče vsakega krščanskega bedjenja. Po berilu iz pisma apostola Pavla vsi vstanejo in duhovnik prvokrat zapoje alelu-

jo, ki je utihnili na začetku postnega časa. Trikrat jo zapoje, vselej više, vselej mogočnejše. V tej kratki besedi — aleluja — je povzeto vse odrešenijsko veselje velikonočne vigilijs in vsa njena vsebina.

Po slovesnem evangelijskem oznanilu Kristusovega vstajenja je krstno bogoslužje z blagoslovitvijo krstne vode in morda s krstom nekaterih. To nam nazorno pokaže, da deluje krst v moči Kristusove smrti in vstajenja. Obhajati veliko noč pomeni preiti s Kristusom iz smrti v življenje. Vse navzoče občestvo s prižganimi svečami v rokah obnovi krstno veroizpoved in krstne obljube.

Evharistično slavje v čast vstalemu Kristusu naj bo na to sveto noč naša zahvala Očetu, ki nam je dal Sina, križanega in od mrtvih vstalega. Aleluja!

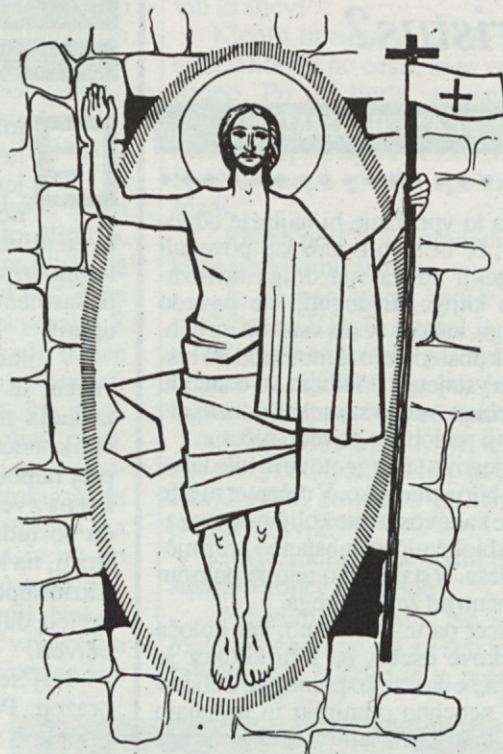
JE VSTAL OD MRTVIH

Kristus je na veliko noč odgovoril z vstajenjem. Povedal je, da ne potujemo z vlakom, ki se bo na nekem zgodovinskem ovinku iztiril v brezno smrti in niča nas vseh. Naša pot ima začetek in cilj, ima smisel. To ni vožnja v predor brez izhoda. Onkraj tunela smrti je velik dan, Gospodov dan, o katerem izpovedujemo: „Tvoj pride dan, Gospod, tvoj dan, ko vse na novo zacvete, naj veselimo se ga vsi, ker prenovljeni bomo v njem.“

Kristusovo vstajenje ni samo šolski odgovor, marveč resničnost, ki daje vsebino vsemu tistemu, kar lonesco imenuje „malo ali nič pomembno“. V luči vstajenja dobi vsak dan, vsako pošteno delo, vsaka misel v sedanjem življenju svojo vrednost. V luči velike noči postane naravnost usodno pomembno, kako sedaj živimo, kako delamo, se odločamo in kaj smo!

„Mir vam bodi!“ je ponavljal Kristus pri svojih srečanjih po vstajenju. Toda to voščilo miru je za kristjana hkrati tudi voščilo vznemirjenja. Ob vstalem Zveličarju in praznem grobu ne moremo ostati mirni, ravnodušni ali brezbrizni. Ne sme nam biti vseeno. Velika noč mora vnesti v nas tudi zdrav nemir — nemir, ki nas usposablja, da odvalimo vse kamne in pretrgamo vse pečate, ki preprečujejo naše vstajenje v novo življenje.

S temi mislimi želim v imenu slovenskih škofov vsemu božjemu ljudstvu naših škofij, posebej bolnim in onemoglim domá, po domovih in bolnišnicah ter našim izseljencem in zdomcem: **BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE!**

VELIKA NOČ

ZDENKA SERAJNIK

Zakril, Gospod, si uro nam vstajenja,
ker človek ne bi mogel se zazreti
v sijaj tvoj božji, o neskončno Sveti:
kako zaznal nesmrtno bi Življenje?

Izpolnil pa si naše hrepenenje
in hotel si nam zmago razodeti:
pred prazni grob nam dano je dospeti
in v tvoje potopiti se žarenje,

ki napolnjuje zemljo, povezuje
s kraljestvom nas, ki se brez vsake meje
od tvojega prestola v nas razliva,

kar mračnega je, v luči použiva,
v razsežnost dviga, ki več dni ne šteje:
v VSTAJENJU tvojem - duša nam zmaguje.

Kakšen je bil vstali Kristus?

FRANCE ROZMAN

Na to vprašanje bi najlažje odgovorili, če bi nam o tem kaj povedali evangeliji ali kakšna druga novoza-vezna knjiga. Evangeliji ne povedo niti tega, kako je Jezus vstal od mrtvih, ampak posredujejo samo razodeto resnico o vstajenju. Medtem ko o angelu na grobu povedo vsaj nekaj, o Jezusovi zunanji podobi ne povedo ničesar.

Njegovo telo zagotovo ni bilo tako, kot je bilo zemeljsko. V ničemer ni bilo več ne kakovostno ne količinsko vezano na biokemično substanco prejšnjega telesa. Vstajenjsko telo je povsem drugačno od zemeljskega.

Sicer pa telo ni edino, kar določa človekovo osebo, pa tudi kolikor jo določa, se nenehno spreminja. Celice v njem nenehno odmirajo in nastajajo nove, tako da 18-letni človek nima niti ene od tistih izpred 10 let, vendar je kljub temu isti človek. Tako ločimo telo dojenčka, otroka, mladostnika, odraslega človeka, starčka. Katero od teh je najbolj ustrezna oblika istega človeka? Morda telo, v katerem umrje? Če je bilo telo prav takrat do kraja izmaličeno, ali bo potem ostal človek tak vso večnost? Vstajenjsko telo ne more biti podobno nobeni obliki zemeljskega telesa. To je na novo ustvarjeno telo, ki je istovetno z zemeljskim — nihče ne more imeti telesa nekoga drugega. Ker se je vstali Jezus prikazal v telesu, kakršno so imeli vsi najbolj v spominu — ohranil je celo znamenje žebljeva na rokah in nogah in znamenje sulice na prsih, da ga ne bi nihče zamenjal s kom drugim — si je pač privzel to telo, da je z njim najbolj prepričal tiste, ki se jim je prikazal. Jezus je naredil čudež in si samo privzel to telo, ni pa po vstajenju živel v tem telesu.

Vstajenjskega telesa si sploh ne moremo predstavljati, kakor si tudi vstajenja ne moremo. Apostol Pavel se

Gospod je res vstal

WILHELM HÜNERMANN

Emavška učenca sta zapustila apostole v silnem razburjenju. Senca križa je še vedno kakor težko breme ležala na njihovih dušah. Vse je bilo še temno in mračno, Kdo pa bi po tako pošastnem koncu še mogel v kaj upati?

V njihovi otopeli bolečini jim je vsaka, še tako razveseljiva novica zvenela mračno in obupno. Celo velikonočno oznanilo žena jih je prej napolnilo z nejevoljo in grozo kot pa z veseljem in upanjem. Kakor da so tudi njihova srca prizorišče smrti, na katerem je ugasnila vsaka iskrica upanja. Preprosto niso mogli verjeti, da bi moglo mrtvo telo znova oživet.

Kaj se je zgodilo? Grob je bil prazen. Peter in Janez sta se prepričala o tem. Toda prav ta prazni grob je še bolj grozljiv.

Žena naj bi videla angele. Toda apostoloma se ti nebeški glasniki niso prikazali. Pa tudi če bi se! Niti angeli ne bi mogli ublažiti tolike bolečine. Prevelika je!

Magdalena govori, da je srečala Gospoda. Kdo le bi ji mogel verjeti!

„Molimo!“ je nazadnje Janez pretrgal mučno tišino. Moliti? Ali sploh še morejo moliti? Jim niso

ustnice onemele v prestanem strahu in trpljenju? Ali ni srce preveč prazno in suho?

„Molimo tako, kakor nas je On učil!“ je Janez predlagal. Peter je prikimal.

Kljub svetlemu dnevu so bile naoknice še vedno zaprte. Svetloba je prihajala samo skozi modro tančico v stropni odprtini.

Janez je začel in za njim so poprijeli še ostali:

„Oče naš!“ — Kolikokrat so slišali Učenika, ko je klical k Očetu! Kako so mu žarele oči, kadar je govoril o njem! Toda, kje je bil Oče takrat, ko se je njegov Sin utapljal v morju bolečin?

„Ki si v nebesih!“ — Sinje modro nebo se je bočilo nad zemljo, ožarjeno z velikonočnim soncem, toda apostoli ga niso videli. Obupan se je zdelo, da se nad njimi dviga bronasta kupola, ki je niti krik umirajočega Učenika na križu ni mogel prebiti. V tisti grozljivi uri je nebo potemnelo. Noben žarek, nobena tolažba ni prišla z brezsrčnih višin.

„Posvečeno bodi tvoje ime!“ — Nešteto čudežev je storil Jezus v imenu svojega Očeta, njega samega pa je Bog pustil izkraveti na križu

zelo različno izraža, ko govori o vstajenjskem telesu. Imenuje ga „nebesno telo“ (1 Kor 15, 40), „duhovno telo“ (1 Kor 15, 43), „nemirljivo“ (1 Kor 15, 53) in „neumrljivo telo“ (1 Kor 15, 54). S temi izrazi pove, da ima od mrtvih vstali človek tudi telo, ne pa pove pa, kakšno je to telo. Gotovo je drugačno od zemeljskega, kajti kar je umrljivo, si mora obleči neumrljivost (1 Kor 15, 53). Bog bo preprosto človeku ustvaril novo telo, tako da bo vstal z dušo in telesom. To novo telo je skrivnost, kakor je tudi vstajenje skri-

vnost. Iz razodetja samo vemo, da tako telo res je — v Kristusu je že udejanjeno — ne vemo pa, kakšno je. Vendar je to dovolj. Skrivnosti so predmet verovanja, ne gledanja.

Tudi to, da evangeliji ne povedo, kakšno je bilo Jezusovo vstajenjsko telo, potrjuje pristnost evangelijev. Ljudje bi sicer radi videli nebeške stvarnosti, toda dokler smo na tej strani smrti, nam to ni dano; vanje moramo verovati, tako kakor moramo tudi v Boga le verovati.

in mu ni ponudil v pomoč svoje vsemogočne roke.

„Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ — Kje je sedaj kraljestvo, o katerem so toliko noči presanjali? Okronali so ga s trnjevo krono! Njihove sanje so postale prezir in posmeh.

„Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji!“ — Tako so ga slišali vzdikati pod oljkami na vrtu Getsemani. Sedaj pa, ko so sami izgovarjali te besede daritvene predanosti, jim je glas nehote zastal. Ustnice so sicer govorile, toda duše so jim bile pogreznjene v molk.

„Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ — Učenik jim je obljubil kruh večnega življenja, pa je sam umrl grozne smrti.

„Odpusti nam naše dolge!“ — Kdo le bi jim mogel odpustiti tolikšno strahopetnost in izdajstvo? Petru je glava globoko klonila na prsi. Kakor da so se nanj, ki je trikrat zatajil Učenika, zgnili temni valovi obupa in ga brez upanja na rešitev vlečejo vedno globlje.

„Kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!“ — Tudi velikim duhovnikom, velikemu zboru? Ponciju Pilatu? Krvnikom na Golgoti? Janez je pripovedoval, da je Jezus odpustil tistim, ki so ga križali. pa oni, njegovi učenci, bodo mogli odpustiti?

„In ne vpelji nas v skušnjava!“ — Ah, da, za skušnjava je prišel padec. In za padcem greh, mračen in obupen, iz katerega ni rešitve!

„Temveč reši nas hudega!“ — Kako naj še upajo na odrešenje, ko pa je Odrešenik mrtev? Ali ni zlo brezmejno, nepremagljivo?

Molitev je utihnila. Dvignjene roke so se utrujeno povesele, Komaj so si upali pogledati drug drugega. Brez tolažbe so. Besede sičér zvenijo, srce pa je prav tako prazno kakor prej. In spet se je vrnila prejšnja mučna, moreča tišina.

Peter vstane. Odhaja, tako kakor Tomaž. Ne more biti več tu, ne more več čakati. Saj je tako vse zaman.

„Nazaj grem, v Galil!“ je trpko vzdihnil.

„Tudi če je res vstal?“ se je Janez trudil, da bi ga zadržal.

„In če pride sem?“

„Ne bi mu mogel več pogledati v oči!“ je ribič zastokal. „Ne bi mogel biti ob njem, kakor tudi on ne ob meni.“ Odvrget je simlah in šel ven.

Obupan je rinil ob zidovih ozkih ulic, ki so bile že spet polne ljudi. To neprestano srečavanje z njimi mu je trpljenje samo še povečavalo. Vsaka glasna beseda ga je boleče zadela.

„Moj Bog, je bil res Odrešenik?“ vprašanje mu je ležalo na duši kakor nezno breme.

Globoko je zadihal, ko je skozi Ribja vrata zapustil mesto. Hitel je. Nalašč se ni obračal, ker se je bal, da ne bi na Golgoti zagledal križ. Dan je bil poln velikonočnega veselja. S sinjemodrega neba je sijalo sonce kot že dolgo ne. Peter pa je vztrajno buljil le v svojo senco, ko se je pomikala pred njim po beli cesti. Zdela se mu je pošastna, prava podoba njegove mračne notranjosti in bolečine, ki ga je spremljala na vsakem koraku in ki se je ne bo mogel nikdar, nikdar več znebiti.

Nenadoma se je zdrznil. Nekdo mu je šel naproti ves žareč v blestečih sončnih žarkih. Peter, še vedno vez zaslepljen, ni prepoznal ožarjenega obraza. Potem pa je zagledal oči, ki so gledale vanj kakor dve zvezdi iz temne globine nočnega neba. Zaupen glas ga je poklical. V hipu je padel na kolena, od strahu in veselja glasno kriknil ter vprašal tako kakor zadnjič, v dvorani zadnje večerje:

„Gospod, kam greš?“

Bela roka z veliko rdečo rano na zapestju se je dvignila in pokazala nazaj, na pot, ki jo je apostol pravkar prehodil. Peter se je obrnil in zagledal Sveto mesto, ki se je vse belo in zlato svetilo v velikonočnem soncu. Ko pa se je hotel spet obrniti k Učeniku, tega ni bilo več.

Še bolj urno kot je šel prej iz Jeruzalema, se je sedaj vanj vračal. Tekel je na Sion, planil je v Marijino hišo in loveč sapo zaklical učencem:

„Res je! Vstal je! Videl sem ga! Prikazal se mi je na poti pri grobovih kraljev!“

Kleofa in njegov mlajši sin sta molče hodila po cesti, ki je vodila v Joppo. Po uri hoda sta zavila na kamnito stezo proti dolini Sorck. Steza ju je pripeljala v ozko sotesko. Spešila sta po gladki, spolzki ploščadi.

„Slaba pot!“ je mladenič prekinil neprijetno tišino.

„Je za nas sploh še kje dobra pot?“ se je Kleofa iztrgal iz težkih misli. „Odkar sem ga poznal, mi je bil pot in cilj. Toda ta pot je sedaj izginila. Prepada. Ni več upanja.“

„Mi pa smo upali!“ je vzdihnil starec. „Toda, kako naj bi bil on Obljubljeni, če pa so ga Rimljani pribili na križ?“

„Kaj Izraelu res ne bo nikdar več zasijalo sonce svobode?“

„Ne vem, moj sin. Ne sprašuj me!“ Nenadoma sta za seboj zaslišala korake. Kleofa se je prestrašeno

no obrnil. Vsakovrstni razbojniki se potikajo po deželi in na tašknih samotni poti nisi nikdar varen. Toda bil je le neki popotnik, ki ju je dohitel.

Hitro je moral iti, kajti tudi sama sta zelo hitela. Stopila sta vsak sebi, da bi šel tujec lahko naprej. Toda zgodilo se je drugače. Tujec je upočasn timer korak in se jima pridružil. To jima ni prav nič ugajalo.

„Okakšnih rečeh se pogovarjata med potjo?“ ju je radovedno vprašal.

Dvojica je začudeno obstala. Torej je moral že lep kos poti hoditi za njima, ne da bi ga opazila. Kleofa je ozlovoljen odgovoril:

„Si ti edini tujec v Jeruzalemu in ne veš, kaj se je tam zgodilo te dni?“

„Kaj neki?“ ju je le-ta navidez brezbrizno vprašal.

„Z Jezusom iz Nazareta!“ je odgovoril mlajši. Oče pa je dodal: „Prerok je bil, mogočen v dejanju in besedi pred Bogom in vsem ljudstvom: kako so ga naši veliki duhovniki in poglavarji izročili v smrtno obsodbo in ga križali.“

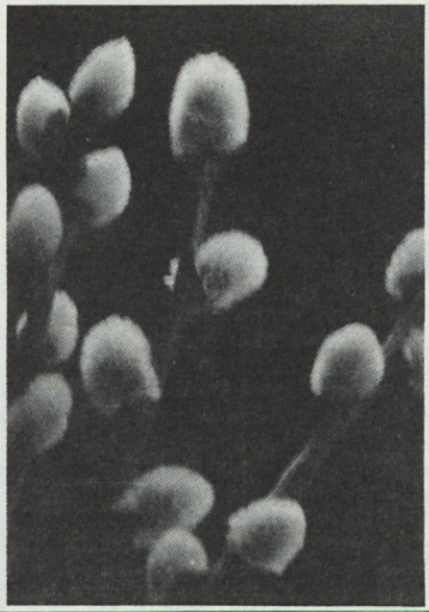
„Vrh vsega pa je danes že tretji dan, odkar se je to zgodilo,“ je sin vzdihnil. Oče pa se je trpko nasmehnul: „Zbegale so nas tudi nekatere žene iz naših vrst. Ko so bile zarana pri grobu in niso našle njegovega telesa, so se vrnile in pripovedovale, da so videle celo prikazen angelov, ki so dejali, da živi.“

„Nekaj izmed naših je šlo h grobu in so našli vse tako, kakor so pripovedovale žene, njega samega pa niso videli.“

O Magdaleni, ki naj bi bila sama videla Gospoda, sta molčala. Saj bi se s tem samo osramatila pred tem tujcem. Zato pa sta osupnila, ko je njun spremljevalec jezno vzkliknil:

„O nespametnega in počasnega mišljenja za verovanje vsega, kar so pripovedovali preroki! Mar ni bilo potrebno, da je Kristus to pretrpel in šel v svojo slavo?“

„Da bi moral trpeti po besedah prerokov?“ se je Kleofa razburil. Tujec jima je medtem, ko je hodil sredi med njima, začel razlagati, kaj piše v Pismih o Odrešeniku. Prastare besede so jima zazvenele v ušesih,

toda šele zdaj sta zvedela za njihov pravi pomen.

Razkrile so se jima besede preroka Bileama, ki je prišel, da bi preklel, a je blagoslovljal: „Zvezda bo izšla iz Jakoba, in žezlo se bo dvignilo iz Izraela!“

Prav tako tudi napoved umirajočega Jakoba: „Nebo se vzelo žezlo Judu, niti vaderska palica spred njegovih nog, dokler ne pride on, ki mu pripada žezlo in kateremu bodo ljudstva pokorna.“

„Žezlo, o seveda!“ je sodel Kleofa. „Ne pa trs v zvezanih rokah človeka s trnjevo krono na glavi!“

„In božja obljuba Davidu,“ je tujec mirno nadaljeval: „Tvoja hiša in tvoje kraljestvo bo trajalo vekomaj. Za vedno bo stal tvoj prestol!“

„Prestal? Kako pa! Toda križ, na katerem s smrtjo kaznujejo sužnje, je presneto slab kraljevski prestol!“

In Davidov psalm: „Prebodli so mi roke in noge, vse svoje kosti morem prešteti! Oni pa gledajo in na meni oči pasejo; razdeljujejo si moja oblačila in za mojo suknjo žrebajo. (...) Moje grlo se je posušilo kakor črepinja, jezik se mi na nebu lepi. (...) In vendar, Gospodovo je kraljevanje, on gospoduje nad narodi!“

„Da, dobro poznam to pesem. David jo je pel ob harfi. Ko pa je on

visel na kižu, je kričnil samo prvo vrstico: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil! Toda, mar je to rečeno o Odrešeniku? Bi mogel njega, ki ga pričakuje vse ljudstvo, za denar izdati njegov zaupni učenec?“

Pa spet besede preroka Zaharija: „Izplačali so mi trideset srebrnikov. Vzel sem jih in jih vrgel v tempeljsko zakladnico.“

„S sulico so mu prebodli srce!“ je še vedno v dvomu zaklical mladenič.

Isti prerok odgovarja: „Gledali bodo vanj, ki so ha prebodli. In tistega dne bo privrel studenec, odprl se bo za hišo Davidovo in za prebivalce Jeruzalema in očistil jih bo njihovih grehov in vseh madežev.“

„Pustil se je pretepsti in zasmehovati. Obraz mu je bil iznakažen in opljuvan,“ je vzdihnil Kleofa. „Kako je mogel Bog dopustiti, da se je to zgodilo njegovemu ljubljencu.“

Prerok Izaija je tudi na to odgovoril: „Svoj hrbet sem nudil njim, ki so me bili, svoje lice njim, ki so mi pulili brado, svojega obličja nisem skril sramotnemu in pljunkom.“

„Ko je visel na križu, so ga vsi zaničevali. Jeruzaleščani so ga opljuvali kakor kakega izobčenca!“ se je mladenič razjezil.

Tujec je nadaljeval Izaijevo prerokbo: „Ni imel podobe ne lepote, da bi ga želeli gledati, ne zunanjosti, da bi nam ugajal. Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin, izkušen v trpljenju, kakor človek, pred katerim skrivajo obličje, preziran, da ga nismo čislali!“

„Toda, čemu vse to? Kakšen smisel ima to njegovo grozno trpljenje?“ je Kleofa zaječal.

Tudi na to vprašanje je že predavnimi leti odgovoril prerok: „On pa je nosil naše trpljenje, si naložil naše bolečine. Mi pa smo ga imeli za udarjenega, od Boga zadetega in mučenega. A zaradi naših grehov je bil ranjen, potr zaradi naših hudobij. Za naše zveličanje ga je zadela kazen, po njegovih ranah smo ozdraveli. Mi vsi smo tavalili kakor ovce, vsak je krenil po svojem potu. Gospod pa je naložil nanj nas vseh pregrehe. Mučili so ga, a uklonil se

je in ni odprl svojih ust. Kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, kakor ovca, ki pred svojimi strižci umolkne in ne odpre svojih ust. (...) Dali so mu pri brezbožnih grob, umrl je pri zločincih. (...) Zato mu je dal v delež mnoge, in mogočne prejme kot plen, zato, ker je svoje življenje dal v smrt in bil prištet med hudodelce, medtem ko je nosil grehe mnogih in prosil za hudodelce.“

Soteska se je odprla. Pot je vodila navkreber. Griči na zapadu so zažareli v večerni zarji. In učencema se je nenadoma zazdelo, da so vse sence izginile iz njunih duš, kakor da je v njuno življenje posvetila nova, čudežna luč. Kakor begajoče megle so se razblinile temne zavese dvomov. Ves strah je izginil. Jasno spoznanje se je kot sončno jutro porodilo v njunih dušah. Kakor so pogorja žarela v ognjenih žarkih zahajajočega soka, tako se je tudi v njunih srei razplamtel svetel plamen ljubezni.

Potovanje se je bližalo koncu. Pred njimi se je prikazal v mir in tišino potopljeni Emavs. Ta vrnitev domov je bila obenem tudi vrnitev k trdni veri in h globokemu veselju, ki ga le-ta prinaša.

Tujec se je malo pred vasjo hotel od njiju posloviti, toda Kleofa ga je vneto zaprosil: „Ostani, kajti proti večeru gre in dan se je že nagnil!“

Popotni spremljevalec je rad privolil. Med stisnjenimi vaškimi hišami je šel za njima v njun dom. Medtem se je popolnoma znočilo.

Mladenič je prižgal oljenko. Medlo je osvetlila skromen prostor. Kleofa je ponudil gostu častni sedež, sin pa je prinesel na mizo, kar je bilo pri roki. Potem sta oba prisedla. Tujec je tedaj vzel kos kruha, z občudovanja vredno zbranostjo molil nad njim in ga blagoslovil. Široki rokavi njegove tunike so zdrsnili na komolce.

Bog nebeški! Kaj je vendar to? Ko jima je ne kot gost, ampak kot gostitelj ponudil kruh, sta na njegovih zapestjih zagledala široki temnordeči rani.

Kleofa je v istem hipu vrglo kvišku, izbuljenih oči je strmел v ne navadnega sopotnika. Njegov sin je

pridušeno kriknil.

Oljenka je svetlo vzplapolala in obsvetila tujčev obraz. Tedaj sta ga prepoznala! O, čudež, kako, da to nista že prej videla! Saj to so vendar njegove poteze, njegove svetle oči, njegov shujšani, plemeniti obraz, le da še mnogo lepši kakor poprej in razsvetljen z nadnaravnim, notranjim sijajem!

Da, on je! Jezus, Gospod in Učenik! Vstal je od mrtvih! Nič ga ni moglo zadržati, ne grob, ne pečat, ne težki vhodni kamen! Življenje je zmagalo!

Svetloba, ki je sijala z Gospodovega obličja, je žarela kot sonce. Vsa zaslepljena stasi učenca zakrila oči z dlanmi. Ko pa sta spet pogledala, sta v svojem bornem stanovanju bila sama.

„On je bil!“ je s tresočim glasom izjcljal mlajši.

„Pod našo streho je bil in z nama je jedel kruh!“ Kleofa se je stresel, ko da bi se ravnokar prebudil iz sladkih sanj!

„Ali ni najino srce gorelo v nama, ko nama je po poti govoril in razlagal Sveto pismo?“

„Nazaj morava!“ je mladenič hitro vstal. „To veselo novico morava sporočiti tudi ostalim. O moj Bog, torej je le res, kar je govorila Magdalena! Gospod je vstal!“

„Da, res, vstal je!“ je oče slovesno pritrdil. Pri priči sta se odpravila na pot. Vsa utrujenost ju je minila. Znova sta prehodila isto dolgo pot. Sredi noči sta prispela v Jeruzalem in krepko potrkala na vrata Marijine hiše. Marko jima je odprl. Toda še preden sta uspela povedati, kaj se jima je pripetilo, je že mladenič ves žareč od veselja vzkliknil: „Gospod je res vstal in se prikazal Simonu!“

Povzpela sta se v zgornji prostor, kjer so bili apostoli. Z vseh obrazov se je zrcalilo silno razburjenje. Edino Tomaža ni bilo med njimi. Zadržujoč dih so prisluhili, ko sta pripovedovala, kako sta srečala na poti Gospoda in ga prepoznala pri lomljenju kruha.

„Ostanita tukaj!“ ju je Peter nagovoril. Toda nista hotela. Preveč prijateljstev sta imela v Jeruzalemu in hitela sta, da bi tudi njim sporočila veselo novico.

Deseterica je spet ostala sama. Marko je za emavškima učencema zapahnil vrata. Jedi, ki jih je Marija prinesla apostolom - pečene ribe, kruh in satovje polno medu - so ostale nedotaknjene. Niti enega samega grizljaja ni mogel nihče zaužiti. Veselje je bilo preveč veliko.

In vendar se je tudi v to veliko veselje vtihotapljal strah. Če bi Jezus spet prišel? Pogosto, ko ga niso hoteli razumeti ali so omahovali v malodušju, jih je trdo prijel. Kaj jim bo rekel sedaj, ko so ga v najhujšem trpljenju strahopetno zapustili?

Kaj bo rekel tebi, Simon, Jonov sin? Skala te je imenoval, na tebi je hotel zgraditi novo Cerkev. V težkih urah bi moral biti bratom v pomoč.

Ah, ta Skala je od strahu in groze trepetal tako kakor trepeta zemlja ob potresu. Prvak apostolov ga je

Teloh

trikrat zatajil.

In kaj bo rekel tudi ostalim, ki so se tako nezvesto razbežali? Kaj sinovoma groma, ki sta se hvalila, da moreta piti istih kelih kakor On? Kaj Kleofovim sinovom, svojim bratrancem, resnobnemu Jakobu, orjaškemu Judu, ki so ga zaradi njegove moči imenovali „Thaddai-Sirokopleči“, gorečnejšu Simonu, ki je neprestano hrepenel po boju? Le njihova mati je stala pod križem in Saloma, mati Zebedejev. Toda sinovi (...)?

Vso dvorano je napolnila mučna tišina. Vsak od desetih izbrancev se je krivil pod bremenom svojih lastnih nedoslednosti in nezvestobe.

Tudi Janez si je bridko očital, ker ni Učeniku prav z ničemer olajšal bolečin, ko so mu roke in noge pribijali na križ. Vsaj vode bi mu lahko ponudil, Saj je Učenik skoraj umiral od žeje.

Ko so tako razmišljali razočarani sami nad seboj, je dvorana nenadoma zažarela v čudežni svetlobi. Apostoli so osuplo strmeli v postav, ki je stala pred njimi, ne da bi se poprej odprla kakšna vrata. Zgodilo se je tako, kakor tiste viharne noči na jezeru, ko je Gospod prišel k njim prek valov. Mislili so, da vidijo duha. „Straši!“ je na smrt prestrašen

kriknil Filip. Ko pa se jim je še za korak približal, so ga le prepoznali.

Da, Gospod je! Je prišel, da jih kaznuje zaradi nezvestobe? Kaj jim bo rekel?

Tedaj so plemenite ustnice dobrohotno vztrepetale: „Šalom alei hem! - Mir vam bodi!“

„Saj to je nemogoče!“ bi najraje na glas vzkliknili vseh deset. Mar je mogoče, da prihaja k njim s pozdravom miru, oni pa so pričakovali srditega sodnika. Brez besed so strmeli vanj. Jezus jih je spet nagovoril in nežno razumevanje je bilo čutiti v njegovih besedah:

„Kaj ste preplašeni in zakaj se vam oglašajo dvomi v srcu? Poglejte moje roke in moje noge; da sem res jaz. Potipljite in pogledajte, kajti duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jih imam jaz!“

In videli so sveta znamenja na njegovih rokah in nogah, radi bi kričali od veselja, pa si še oči niso upali povzdigniti. Gospod jih je smehljaje povprašal: „Imate tukaj kakšno jed?“

Andrej mu je ponudil kos pečene ribe. Vzel jo je in jo zaužil pred njihovimi očmi.

Ne, sedaj ni več nobenega dvoma. Gospod je tu. Mir in ljubezen prinaša. Z njimi sedi za mizo in to je dovolj jasno znamenje, da jih znova sprejema za svoje učence.

Ko so poobedovali, se je dvignil, se ozrl nanje in jih znova slovesno pozdravil: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz pošljem vas.“

Torej so kljub vsemu še vedno njegovi poslanci, glasniki kraljestva, ki ga je bil obljubljal?

Toda niso še končali! Učenik je pristopil k vsakemu posebej in dihlil vanj. Luč in žar je prinašal njegov dihanje.

Potem je stopil v sredo mednje, razprostrl roke in jih posvetil za novo poslanstvo, za novo vzvišeno službo: „Prejmite Svetega Duha! Kate- rim grehe odpustite, so jim odpuš- čeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani.“

Moj Bog! Torej ni prišel, da bi jih obsodil, kar so pričakovali in tudi zaslužili, ampak je nje same postavil za sodnike nad ljudmi; dal jim je oblast, da preizkujejo srca in po svoji presoji delijo milost ali obsodbo.

Pogosto jim je bil govoril, da bodo nekoč sodili božje ljudstvo. Predstavljali so si svojo službo v zemeljskih okvirih. On pa jim je dal oblast nad najbolj notranjim kraljestvom src. Odpuščajo lahko to, kar more odpuščati edino Bog. Njihove roke bodo segale v nebo ter prinašale v temo sveta milost in odpuščanje Vsemogočnega. Mar je to mogoče?

Tako kakor je prišel, je nenadoma tudi izginil. Ljudje so ga zasramovali in preklinjali, ga opljuvali in bičali. Prvaki ljudstva so ga izročili poganom. Rimski vojaki so ga surovo pribili na križ, kjer je izdihnil v morju bolečin. Toda, kakor da bi moral še nekaj storiti, je zdobil pečat groba in se vrnil mednje. In potem je dal svojim učencem oblast, da morejo rešiti slehernega grešnika bremena njegove krivde.

O neizmerni čudež božjega usmiljenja!

Ko se je Gospod prikazal učencem, je eden manjkal. Ob istem času je sam taval skozi brezupno noč. Naslednjega dne so se učenci odpravili, da ga poiščejo. Našli so ga v peklenški globeli, ko se je ves utrujen potikal med smetišči.

„Gospoda smo videli!“ so zaklicali učenci, takoj ko so ga videli. Tomaž se je s svojimi neprepanimi očmi osuplo zazrl nanje. Ne, ne bo več veroval! Ne bi želel biti še enkrat tako neskončno razočaran! Odločno je odkimal in rekel: „Če ne vidim na njegovih rokah znamenja žeblice in ne položim roke v njegovo stran, že ne bom veroval.“

Zaman so bila vsa prepričevan-

Narcise

ja. Nekaj pa so učenci le dosegli. To, da je šel z njimi. Z njimi bo v Marjini hiši čakal na Odrešenika.

Dnevi so minevali, ne da bi se kaj zgodilo. Tomaž je bil do dna zagrenjen, nič ni govoril in tudi nikomur ni odgovarjal. Cel teden je že minil. Spet je bila nedelja. Učenci so bili še vedno skupaj.

„Niti en dan ne ostanem več tu!“ je Tomaž zarobantil. „Tako jutri se vrnem v Kafarnaum!“

Zvečerilo se je že. V dvorani zadnje večerje so gorele oljenke. Tedaj so spet zaslišali tisti pomirjajoči pozdrav.

„Šalom alei hem! - Mir vam bodi!“

Tomaž je planil iz svojega mrakobnega razmišljanja. Široko odprti oči je strmел v Gospoda, si razburjeno pomel oči, paspet strmел in strmел. Tedaj je Gospod stopil k njemu, stegnil svoje prebodene roke in rekel: „Položi svoj prst semkaj in poglej moje roke!“

Učenec je trepetaje ubogal. Položil je prst v široko rano. Nato je Gospod razgrnil svoje oblačilo, pokazal zevajočo rano na prsih in rekel: „Daj svojo roko in jo položi v mojo stran!“

Tomaž je položil desnico v prebodeno stran.

„Ne bodi neveren, temveč veren!“ ga je Gospod z nežno resnostjo opomnil. Tomaž je po teh besedah pretresen do dna duše padel na kolena in vzkliknil: „Moj Gospod in moj Bog!“

Jezus mu je tiho poočital: „Ker si me videl, veruješ; blagor tistim, ki niso videli, a so verovali!“

S temi besedami je Gospod imenoval „blažene“ vse neštete rodove do konca sveta, ki bodo v veri poklekovali predenj in ga priznali za Odrešenika.

To so bili končni akordi v dvorani zadnje večerje. Ob istem času so končni akordi odmevali tudi na drugi strani. Takoj, ko je minil praznik, je z zidin mogočnega svetišča zadonel mogočen zvok rogov. Glasnik je z nenavadno močnim glasom, tako da ga je bilo slišati skoraj po celem mestu, v imenu velikega duhovnika in sinedrija raz-

ZAKRAMENT SPRAVE

Jezusov velikonočni dar

LOJZE KUKOVICA

• V glasu svoje vesti in v luči božje besede odkrivamo, da smo Bogu nezvesti, grešni.

• Bog tako ceni našo svobodno odločitev, da dopušča tudi naše odklanjanje božje volje.

• Tudi mali grehi žalijo Boga in so do križanega Odrešenika grda nehvaležnost.

• Smrtni grehi pa pomenijo smrt božjega življenja v nas.

• S svojo velikonočno skrivnostjo pa nam je naš Odrešenik zaslužil tudi milost sprave po zakramentu svete spovedi. Najvažnejše za božje odpuščanje je naše kesanje.

Zakrament svete pokore spada k zakramentom zdravljenja, kot jih imenuje novi katekizem. Po prvih treh zakramentih (krstu, birmi in evharistiji) sprejme človek vase božje življenje, postane božji otrok in član božjega ljudstva, Cerkve. Vendar, kot pravi Sveto pismo, nosimo to življenje v „glinasti posodi“ in vedno obstoji nevarnost, da se božje življenje v nas oslabi in celo z grehom izgubi. A tudi v tem primeru Bog človeka ne zapusti, njegova ljubezen do nas je neporušna, se ne dá premagati z ničemer. Zato je Kristus hotel, da bi Cerkev po njegovem zgledu in z močjo Svetega Duha

nadaljevala do konca časov njegovo delo zdravljenja in odrešenja. Zato je Cerkev zapustil dva zakramenta: zakrament pokore in zakrament maziljenja bolnikov. V naslednjih vrsticah bomo govorili le o prvem od obeh.

„Tisti, ki pristopajo k zakramentu pokore, prejmejo od božjega usmiljenja odpuščanje za Bogu prizadejane žalitve in se hkrati spravijo s Cerkvijo, ki so jo z grehom ranili“ (C 11).

Več imen za ta zakrament

Zakrament svete pokore ima več imen. Eno od teh imen je

glasil, da bo vsak, ki bo priznal Nazarečana in razširjal laž, da je vstal od mrtvih, preklet, izobčen iz shodnice in izbrisan iz knjige življenja.

Toda kakor velikodušnostni pečat ni mogel zadržati Nazarečana, da ne bi vstal od mrtvih, tako tudi te grožnje niso mogle izbrisati resnice o njegovem vstajenju.

Gospodova beseda „blaženi“ je bila močnejša kot vsa preklestva velikih duhovnikov. Judovske pashe ni bilo več. Kristusova velika noč pa bo trajala večno. Aleluja vstajenja bo odmevala vse do dneva, ko bodo

šli božji izvoljenci ob koncu časov za zmagovalcem nad smrtjo v večno življenje.

Kristjani v katakombah bodo v tem vzkliku našli moč in pogum. Aleluja bodo vzklikali mučenci v krvavih rimskih arenah. In tako si tudi danes priznavalci svetega imena kličejo skozi snežne viharje v Sibiriji in ob ledenih obalah Belega morja:

„Hristos voskres! - Kristus je vstal!“

„Voistinu voskres! - Res je vstal!“

zakrament odpuščanja, ker se tu na zakramentalni način uresničuje Kristusov klic k spreobrnjenju. Drugo ime je zakrament svete pokore, ker je eden bistvenih sestavnih delov tega zakramenta pokora, ki obstoji v priznanju greha in v volji, greh po moči popraviti. Imenuje se tudi zakrament svete spovedi, ker se človek izpove za grešnika in istočasno izpoveduje, proslavlja moč božjega usmiljenja. Spet drugo ime je zakrament odpuščanja, ker Bog po duhovniški odvezi človeku da „odpuščanje in mir“. In končno se ta zakrament imenuje tudi zakrament sprave, ker grešnika spravi z Bogom in Cerkvijo.

Potrebnost zakramenta

Človek, ki je pri krstu prejel novo življenje in ga z dvema drugima zakramentoma uvajanja utrjuje in hrani, zato še ni postal negrešljiv. Njegova narava je še tudi po krstu slabotna, ranljiva in k slabemu nagnjena. Zato Kristusov klic k spreobrnjenju velja tudi krščeninim, kajti znova lahko padejo v sužnost greha. Tega nas uči Cerkev, to vemo tudi iz lastne izkuš-

je. Če kristjan pade v greh, ne more vstati brez božje pomoči, brez odrešilne milosti. Samo Bog more v srcu izgubljenega sina zbuditi željo po vrnitvi in mu dati upanje na Očetovo odpuščanje. Razodetje človeka uči, da je Bog večji v svoji ljubezni, kot je človek v svojem grehu. Zato nam Cerkev z božjo besedo zagotavlja, da „Bog noče smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi“.

Kaj je spreobrnjenje

Spreobrnjenje obstoji v tem, da človek radikalno spremeni smer svojega življenja, da se od greha obrne nazaj k svetosti, od sebegrešnika k svetemu in usmiljenemu Bogu. Spreobrnjenje se javlja v zveličavni žalosti in notranji bolečini. Kesanje je dar božji, zato psalmist prosi: „Spreobrne nas, Gospod, in spreobrnil se bomo“. Bog nam mora dati notranjo moč, da se od greha odvrnemo in si zaželimo nazaj v božje prijateljstvo. Upanje na odpuščajočo ljubezen Boga grešnik opira na tistega, „ki je bil zarada nas preboden“, na Kristusa.

V nedeljo, 25. oktobra 1992, je bil krščen v sanhuški stolnici FRANC I VAN PETKOVŠEK, sin Francija in Magde roj. Zupanc.

Posledice greha

Vsak greh je žalitev Boga in porušenje prijateljstva z njim, če gre za smrtni greh. Je pa hkrati tudi napad na cerkveno občestvo. Zakrament popravi oboje: odpusti greh in žalitev Boga in uresniči spravo s Cerkvijo. Vemo, da samo Bog lahko odpusti greh. A Kristus, božji Sin, ki je že na tem svetu odpuščal grehe, je dal Cerkvi oblast, da njegovo odrešilno poslanstvo v moči Svetega Duha vrši do konca časov. Zato je ustanovil ta zakrament, to sveto znamenje, po katerem bi kristjani, ki bi po krstu padli znova pod satanovo gospostvo, mogli zadobiti nazaj božje prijateljstvo. Zakrament pokore nudi grešniku novo priložnost. Lahko začne znova, lahko popravi zgrešeno pot. Zato cerkveni očetje govorijo o tem zakramentu kot o „drugih deski zveličanja po brodolomu, ki je izguba milosti“.

Razvoj v načinu obhajanja zakramenta pokore

V teku stoletij se je zelo spreminjal način, kako je Cerkev upravljala in podeljevala ta zakrament. V prvih stoletjih je bila za spravo z Bogom po posebej težki grehih potrebna javna pokora in povezana z velikimi drugimi zahtevami: grešniki so morali delati težko pokoro, včasih dolga leta, tudi vse življenje. Nekaterim se je odveza odlašala do smrtne ure. Od 7. stoletja naprej pa se je prejetje zakramenta pokore zelo olajšalo. Ni bila več potrebna javna pokora, pa tudi ni bila tako težka kot v prvih stoletjih. Ves naslednji čas se zakrament pokore podeljuje v zasebnem območju, med duhovnikom in grešnikom. S to novo obliko podeljevanja zakramenta se je odprla tudi pot in možnost za pogostno spoved, in to ne le velikih, temveč tudi malih grehov.

Vedno dva bistvena dela

Kljub temu razvoju, ki ga je

Dalje na strani 91

POSVEČUJ GOSPODOV DAN!

LOJZE KUKOVICA

Tretja božja zapoved se glasi: „Pomni, da boš posvečeval sobotni dan! Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela. Sedmi dan pa je sobota za Gospoda, tvojega Boga: ne opravljaj nobenega dela“ (2 Mz 20,8-10).

Tretja božja zapoved torej proglašava svetost sobote: „Sedmi dan naj bo popoln počitek, posvečen Gospodu“ (2 Mz 31,15).

Spomin na stvarjenje

Sveto pismo povezuje uvedbo sobotnega dne s spominom na stvarjenje. Ko nam prve strani Svetega pisma prikazujejo Boga, kot da ustvarja svet v šestih dneh, je to seveda samo alegorično govorjenje. Bog je na ta način Izraelcem in po njih vsemu človeštvu hotel povedati, da ima tudi človek po božjem zgledu po dnevih dela dolžnost, da od njega preneha in posveti nekaj časa izključno bogočastju in svojemu počitku. „Kajti v šestih dneh je Gospod naredil nebo in zemljo, morje in vse, kar je v njih; sedmi dan pa je počival; zato je Gospod blagoslovil sobotni dan in ga posvetil“ (2 Mz 20,11).

Spomin na rešitev

Sobotno praznovanje naj bi istočasno bilo za izraelsko ljudstvo spominski dan za njegovo rešitev iz egiptovske sužnosti: „Spominjaj se, da si bil suženj v egiptovski deželi in te je Gospod, tvoj Bog, izpeljal od onod z močno roko in s stegnjenim laktom: zato ti je Gospod, tvoj Bog, zapovedal sobotni dan praznovati!“ (5 Mz 5-11).

Znamenje zaveze

Podobno je Bog naročil Izraelcem posvečevanje sobote kot znamenje neporušne zaveze, ki jo je sklenil s svojim ljudstvom. Sobota je pridržana Gospodu. Sobotni dan naj Izraelci posvetijo hvaležnemu spominu na Boga in na mogočna dejanja, ki jih je izvršil za

• *Judje so posvečevali sobotni dan kot Gospodov dan.*

• *Kristjani pa so začeli praznovati nedeljo, ker je Jezus na nedeljo vstal od mrtvih in na nedeljo poslal Svete-ga Duha.*

• *Rimska Cerkev nam predpisuje, da smo ob nedeljah pri sveti maši.*

• *Na Gospodove dneve, nedelje in zapovedane praz-nike, moramo tudi opustiti svoje poklicno delo.*

svoje ljudstvo.

Božje delovanje je vzor človeškega delovanja. Če se je torej Bog „od-dahnil“ sedmi dan, se mora tudi človek spočiti in hkrati poskrbeti, da se tudi drugi ljudje morejo odpočiti. Sobotni dan naj bo hkrati tudi dan tihega, a vendar zgornjega pričevanja proti usušnjenju dela in denarja.

Judovsko izpolnjevanje po črki

Vsi bogaboječji Izraelci so natančno izpolnjevali predpise sobotnega počitka. Pogosto so pri tem pozabili na duha predpisa in se suženjsko držali črke zakona. Kristus kot novi zakonodavec in avtoritativni razlagalec Mojzesove postave je prišel pogosto v spor s farizeji glede sobotnega počitka. Najprej jih pouči, da je on, Sin človekov, gospod tudi sobote in, obenem, da „je sobota zaradi človeka in ne človek zaradi sobote“. Tudi današnji verni Judje zvesto izpolnjujejo sobotni počitek. Seveda se danes v marsičem sploh ne da več izpolnjevati, ker je moderno življenje drugačno, kot je bilo v Mojzesovem času. Zato bi Kristus tudi danes dejal: Sobota je zaradi človeka

in ne obratno.

Za kristjane je Gospodov dan nedelja

Kristjani so takoj od začetka namesto sobotnega dne začeli praznovati kot *poseben Gospodov dan* nedeljo. Sicer so istočasno hodili tudi še v temelj molit na sobotne dneve, a prav kmalu so na soboto popolnoma „pozabili“. Zanje je bila nedelja, dan Kristusovega vstajenja, pravi „sobotni dan“. Kristusovo vstajenje je začetek novega stvarstva, ki istočasno spominja tudi na prvo stvarjenje. Imenovali so ta dan „Gospodov dan“ - dies dominica. To ime se je v nekaterih jezikih tudi ohranilo, npr. v vseh romanskih jezikih (domingo, domenica, dimanche). Ruski jezik pa nedeljo imenuje naravnost „vstajenje - voskrsenje“, medtem ko naš slovenski izraz poudarja nedeljo kot dan počitka, ne-delja.

Nedelja je za kristjana ne le spomin Kristusovega vstajenja in tako tudi začetka novega stvarjenja, temveč ga *spominja tudi večnega počitka*, ki ga čaka v Bogu, „večne sobote“, ki ne bo poznala zatona. Praznovanje nedelje pa tudi lepo odgovarja moralni potrebi, ki jo čuti človek v svojem srcu, namreč, da daje Bogu zunanje in vidno bogočastje, s katerim proslavlja božjo dobroto.

Praznovanje nedelje

Praznovanje nedelje, zlasti še evharistično bogoslužje, zavzema *osrednje mesto v življenju Cerkve*. To Cerkev izraža tudi v sedanjem zakonu, ko predpisuje svojim vernikom: „Nedeljo, na katero se obhaja veliko-nočna skrivnost, je treba po apostolskem izročilu v celotni Cerkvi praznovati kot glavni zapovedani praznični dan“ (1246). Poled nedelj morajo verniki praznovati še nekatere druge praz-nike, ki jih pa kristjani zaradi verskega pluralizma v mnogih deželah ne morejo na zunaj praznovati, kot bi bilo pri-

memo. Kako naj kristjani praznujemo nedeljo in praznike, je na preprost, pa ganljiv način neki pisatelj iz prvih krščanskih časov vzpodbujal svoje sodobnike s temile besedami: „Prihajajte zgodaj v cerkev, približajte se Gospodu in izpovejte svoje grehe, kesajte se jih v molitvi... Udeležujte se svetega in božjega bogoslužja, dokončajte molitev in ne odhajajte pred koncem... Že pogosto smo rekli: ta dan nam je dan za molitev in počitek. Je to dan, ki ga je naredil Gospod. V njem se veselimo in radujemo“. Kako lepo diha iz teh preprostih besed prvotna krščanska pobožnost.

Mašna daritev

Ena od dolžnosti praznovanja nedelje je *obvezna udeležba pri sveti maši*. Je to v bistvu božja zapoved, kajti Kristus je pri zadnji večerji naročil vsej Cerkvi: To delajte v moj spomin! Cerkev le natančneje določuje, kdaj in kako naj to dolžnost izpolnimo. Tako nalaga vsem vernikom težko dolžnost, da vsako nedeljo in zapovedan praznik pobožno prisostvujemo pri celi sveti

maši, h kateri spada tudi prvi del, namreč besedno bogoslužje. Odvezan je te dolžnosti le, komur resen razlog preprečuje njeno izpolnitev. Z nedeljsko sveto mašo dajejo verniki pričevanje pripadnosti in zvestobe Kristusu, izpovedujejo skupno vero in se vedno tesneje povezujejo v medsebojni ljubezni. Najlepše je, če to dolžnost izpolnimo v svoji župnijski cerkvi, ker je župnija naša cerkvena družina. Župnijska cerkev je naš duhovni dom, v katerem nas Cerkev uči božjega nauka, nam deli zveličavne zakramente in nas vabi, da se prav v njenem okrilju tudi sicer krščansko udejstvujemo. Udeležba pri nedeljski maši v župnijski cerkvi je priporočljivo, ne zapoved Cerkev. Kjer ni duhovnika in se torej ne more praznovati evharistija, tam Cerkev vernikom toplo priporoča, da se udeležijo bogoslužja Božje besede, če se vrši v cerkvi, ali pa da vsaj nekaj časa posvetijo molitvi, bodisi zasebni ali pa družinski, ali pa celó v večji skupnosti, če se to zdi primerno.

Dan počitka

Nedelja je dan *zahvale in počivanja*. Človek ni stroj, zato potrebuje po delu počitka. Vsakodnevno delo je treba prekiniti z vsakodnevnim počitkom, a prav tako je po nekaj dneh dela človeku potreben daljši počitek. Moderna znanost je potrdila pravilnost božjega naročila o počitku: več kot šest dni dela brez enega dne počitka bi človeka preveč utrudilo; ni pa tudi neprilic, da bi v krajših preslednikih imel daljši počitek. Bog je tako odločil, naj človek po šestih dneh ima dan počitka. Za kristjana je to nedelja. Poleg bogoslužja naj nedelja služi človeku tudi za odpoitek, duševni, duho-

vni in telesni, ki ga uporabimo predvsem za gojenje družinskega življenja, za kulturno, družabno in religiozno dejavnost.

Isti namen ima tudi predpis, da se na nedelje vzdržimo takšnih del in takšnih dejavnosti, ki bi nam preprečevale dosegati namene nedelje. Posebne okoliščine družinskega ali socialnega značaja lahko človeku potrebni nedeljski počitek v manjši ali večji meri preprečijo. Takšne izjeme so seveda upravičene, vendar nas pa Cerkev opozarja, na bi nam takšne izjeme ne postale pravilo, da bi si tudi tedaj ne privoščili počitka, ko so že minili razlogi, ki so upravičevali izjemno stanje.

Danes Cerkev *ne govori več o hlapčevskih delih*, ki bi bila prepovedana, in o drugih, ki da bi bila dovoljena. Takšno razlikovanje del je stvar preteklosti. Zdrav moralni čut bo vsakemu povedal, kakšno delo in kakšno dejavnost se v njegovem položaju ne sklada z nameni, ki jih praznovanje nedelje po cerkvenem nauku ima. Ogibati se moramo farizejske skrupuloznosti, a tudi preohlajnega presojanja nedeljske zapovedi.

Družinsko, dobrodelno, kulturno, družabno življenje

Po lepi krščanski navadi naj bi bila nedelja posvečena tudi karitativnim delom, zasebnim in organiziranim, npr. streženju in obiskovanju bolnikov, osamljenih in ostarelih ljudi. Istočasno mora kristjan posvetiti nedeljo tudi gojitvi družinskega življenja, za katero zlasti v našem modernem času čez teden ni zadosti priložnosti ne časa. Nedelja naj bi bil tudi dan, ko bi več časa kot sicer posvetili religiozni tihoti in molku, ki je tako učinkovito sredstvo za pospeševanje in rast v duhovnem življenju. Tudi branje lepih in spodbudnih knjig naj bi našlo svoje mesto ob nedeljah. Ni dvoma, da je nedelja tudi zelo primeren dan za kulturne in tudi športne prireditve, čeprav te zadnje zaradi načina, kakor se dejansko vršijo, ne pospešujejo namenov nedelje, ker niso več izraz plemenitega tekmovanja in prijetnega razvedrila, temveč pogosto priložnost za surovost in za duhovno poplitvenje. Takih se tristjan ne bo udeleževal.

Združene države Amerike, Kalifornija, 3. okt. 1992. Po krstu CINTIJE DIMNIK, hčerka Andreja in Veronike roj. Vester. S tem popravljamo in se oprostamo zaradi zamenjave imen v prejšnji številki.

ZAKRAMENT SPRAVE

Nadaljevanje s str. 88

doživelo podeljevanje zakramenta pokore v teku stoletij, je pa osnovni ustroj zakramenta ves čas bil isti. Imel je in ima še dva bistvena dela: po eni strani človekova dejanja, ki jih mora z božjo pomočjo storiti grešnik; in ta so: kesanje, spoved grehov in zadoščenje. Po drugi strani pa božje dejanje po posredovanju Cerkve, namreč duhovnikova odveza. Po škofu ali duhovniku (samo ta dva moreta veljavno odvezovati) Cerkev v Kristusovem imenu podeli grešniku odpusčanje grehov, mu naloži pokoro ali zadoščenje in moli ter se pokori zanj.

Kesanje

Najvažnejše, kar mora storiti grešnik, je, da se svojih grehov skesa. Kesanje je po nauku tridentinskega cerkvenega zbora „dušna žalost in stud nad storjenim grehom s sklepom v prihodnje več ne grešiti“. Če se grešnik kesa grehov iz čiste ljubezni do Boga, ker je vreden vse ljubezni, se kesanje imenuje „popolno“. Takšno kesanje odpusti male grehe; pa tudi velike, če vključuje trden sklep, da se grehov tudi spovemo, čimprej to moremo. „Nepopolno“ kesanje je tudi pravi božji dar in obstoji v tem, da se človek kesa svojih grehov zaradi njihove notranje grdobije ali pa iz strahu pred peklom in drugimi kaznimi, s katerimi Bog greh kaznuje. Takšno nepopolno kesanje ni zadostno samo zase za odpusčanje grehov, zadostno pa je, kadar se mu pridruži duhovnikova odveza, torej v zakramentu pokore.

Spoved

Drugo dejanje s strani spovedanca je zunanje priznanje grehov spovedniku, spoved. Spoved grehov čudovito odgovarja

človekovi psihološki potrebi, ki ga sili, da se s priznanjem razbremeni, olajša težo očitkov vesti. S spovedjo človek pred zastopnikom Boga in Cerkve prizna svoje grehe in tako izpove tudi voljo do novega začetka. Dolžnost je spovedati se vseh smrtnih grehov od zadnje veljavne spovedi naprej, tudi samo notranjih kot so grehi proti deveti in deseti božji zapovedi. Čeprav v strogem pomenu spoved malih grehov ni potrebna, jo pa Cerkev kljub temu močno priporoča. Takšna pogostna spoved nam pomaga, da si vzgajamo vest, da se borimo proti slabim nagnjenjem, da nas Kristus ozdravlja in da napredujemo po poti hoje za Kristusom.

Zadoščenje

Mnogi grehi škodijo tudi bližnjemu. Treba je storiti, kar je možno, da se ta škoda popravi. To je zahteva osnovne pravičnosti. A greh tudi oslabi in rani grešnika samega, enako kot oslabi njegov odnos do Boga in do bližnjega. Duhovniška odveza odvzame greh, ne popravi pa vsega nereda, ki ga je greh povzročil. Potrebno je, da gre-

šnik po odpusčanju dobi nazaj polno zdravje. To doseže vsaj delno, ko sprejme in opravi pokoro, od spovednika naloženo. Ta bo obstajala v molitvi, dobrih delih, žrtvah, miloščini in posebej še v potrpežljivem prenašanju vsakdanjih križev. Ta pokora nas dela podobne Kristusu, velikemu spokorniku, ki je za naše grehe zadostil s svojim trpljenjem.

Božje odpusčanje

Kar stori grešnik za odpusčanje svojih grehov, je le človeško delo. To samo pa ni zadosti. Človek si ne more odpustiti grehov, to lahko stori samo Bog. In to stori po svoji Cerkvi, po tistih, ki so v Cerkvi prejeli od Kristusa posebno oblast. To so skofje in duhovniki. Duhovniki in skofje vršijo službo dobrega Pastirja, ki išče izgubljeno ovco, usmiljenega Samarijana, ki zdravi rane; Očeta, ki čaka na povratek izgubljenega Sina, pravičnega Sodnika, ki ne dela osebih razlik in čigar sodbe so hkrati pravične in usmiljene. Z eno besedo, duhovnik je zlasti v tem zakramentu znamenje in orodje božje usmiljene ljubezni do grešnega človeka.

Sanjuški mladinski zbor poje v cerkvi Vstalega Kristusa na Fužinah točno ob 50-letnici mučeniške smrti Lojzeta Grozdeta.

Foto: Janez RIHAR

Slovenski mučenec LOJZE GROZDE

ANTON STRLE

II. V Ljubljano v šolo

Na gimnazijo je prišel Lojze na čuden način. Njegova teta je služila pri neki družini v Ljubljani. Tu se je domača hčerka pravkar pripravljala za sprejemni izpit v gimnazijo. Ko so pogosto govorili o šoli, je teta postala pozorna in začela praviti, kako nadarjenega in pridnega nečaka ima; pravkar je dopolnil dvanajst let in že od mladega je pravil, da bo „gospod“; tudi učitelj je opozarjal, da bi bilo škoda, če fant ne bi šel študirat. Da bi ga domači dali v šolo, niti nismo mislili, ker bi ga nikakor ne mogli vzdrževati. Majčkina kmetija in kopica otrok — kje bi vzeli denar za šolanje!

Gospa, pri kateri je teta služila, je začela misliti na to, da bi poskrbela zanj tako, da bi za prvo silo naprosila raznih prispevkov pri dobrih ljudeh. Morda se v fantu res skriva talent in bi bilo škoda, da bi ostal zakopan. Pisala je o tem Lojzetovi materi, ki je misel seveda takoj z veseljem sprejela in poslala potrebne listine za prijavo k sprejemnemu izpitu.

Bilo je prav na začetni dan znamenitega evharističnega kongresa v Ljubljani, ko je nekdo plaho potrkal na vrata, kjer je služila Lojzetova teta. Pred vrati je stal fantek, ki je spraševal po neki Ivanki. Ko je služkinja Ivanka pogledala proti vratom, je vzkliknila: „O, Lojze!“ — „A, taje tisti!“ so se čudili, ko je s plahimi koraki ves v zadregi prišel v kuhinjo. Pred njimi je stal majhen, negobljen pastirček v slabi, že oguljeni obleki, v strganih gumijastih copatah, z nogavicami brez stopala in s premajhnim klobukom na glavi. Pod pazduho je tiščal v papir zavit kos trdega kruha. Otroci so bili kar veseli. Toda gospo je zdaj hudo zaskrbelo, kaj bodo s fantom počeli; gospod je gledal zelo nezaupljivo. Ko so boječemu in gosposkih ljudi nevajenemu Lojzetu postregli z jedjo, je povedal, da je že dolgo časa vsak dan hodil uro in pol daleč na pošto spraševat, ali je iz Ljubljane prišlo kako pisanje; a za-

man. Pismo, ki ga je gospa pisala Lojzetovi materi, da jo obvesti o času sprejemnih izpitov, se je bilo izgubilo in se po nekaj mesecih vrnilo s pripombo „nepoznan“.

„Mati so rekli: ‚Pojdi gor v Ljubljano, boš videl, kako in kaj; pa še na kongres pojdi.‘ Pri sebi niso imeli nič denarja. Poslali so me k svojim sorodnikom, naj mi posodijo denar za vlak,“ je pripovedoval Lojze.

Prvič se je takrat peljal z vlakom. Taval je po Ljubljani cele ure sem in tja, pa zaman gledal, kje bi srečal teto Ivanko. Šele ko se je opogumil in končno vendarle pokazal stražniku njen naslov, je bila sled dobljena. Prišel je doplačati, kjer je služila teta, in tam spet dalje časa čakal, misleč, da bo teta kaj prišla ven.

Popoldne so Lojzeta povedli na Stadion. Silen vtis je napravila nanj

pobožnost na evharističnem kongresu. Bistro je opazoval in kar srkal vase lepoto prireditve in navdušenje, ki je kipelo iz množice vernega slovenskega ljudstva.

Ko so se zvečer vrnili trudni domov in so drugi otroci odšli počivat, je gospa skoraj s strahom vprašala tega ubogega pastirčka, kako sta se kaj z učiteljem pripravila za izpit. — „Kaj pa znaš?“ — „Zemljepis in zgodovino,“ je odgovoril. „Kaj pa slovnica?“ — Rekel je, da je nekoč že slišal o njej, a prejšnja leta. — Vendar to ni bilo skoraj nič.

Gospa je šla v sobo in povedala možu: fant ni nič pripravljen za izpit.

„Saj sem vedel; misliš, da je vsak za šolo? Plačaj mu za vlak, nekaj mu daj za popotnico in zarana ga pošlji nazaj domov. Veš, to ni kar tako.“

Kaj storiti? Poskusiti je treba; morda se bo pa le dalo kaj napraviti. Gospa je prinesla svinčnik in papir in z Lojzetom sta začela z razčlenbo stavkov. Spočetka je šlo težko, a nazadnje je že kar dobro razčlenjeval razširjene stavke. Prebral je odstavek, pa ga skoraj dobesedno na pamet povedal.

Tudi pesem Mejnik se je naučil.

Ko se je odpravil k počitku, je kar oblečen smuknil pod oedo. „Ne, ne tako!“ ga je posvarila gospa. „Veš, moraš zgornjo obleko sleči.“ — Ubogi pastirček je stežka in sramežljivo priznal, da nima spodnjih hlač. Pris-

MOLITEV za priznanje mučeništva

Gospod,
nakloni nam milost,
da bo tvoj zvesti služabnik
pred tvojo Cerkvijo priznan
za junaškega pričevalca
apostolskega dela in življenja.

Gospod,
tvoja Cerkev ima mučeništvo
za odlični dar.
Daj, da se Ti bomo lahko zahvaljevali
za najlepši
dokaz tvoje ljubezni
po priznanju mučeništva
Lojzeta Grozdet.

Gospod,
daj naši mladini vzornika
za apostolat laikov.
Podeli mu cerkveno priznanje,
da bomo v njem imeli luč
na poti k Tebi.

Priporočamo se Ti
po brezmadežni Pomočnici,
Kraljici mučencev, in po
njenem Sinu Jezusu Kristusu,
našem Gospodu. - Amen

krbeli so mu jih. „Le lepo moli in zaspi. Jutri pa bova zgodaj vstala in ponovila.“

Drugo jutro je bil Lojze ob štirih že pokonci, saj je bil tudi doma kot pastirček navajen zgodaj vstajati. Ponovila sta z gospo, kar sta se zvečer učila. Gladko je razčlenjeval stavke in brezhibno povedal pesem Mejnik. Za izpit je bil zdaj kar dobro pripravljen. Gospa je mogla vesela povedati možu, da pastirčku ne bo treba odpotovati s prvim vlakom na Dolenjsko, marveč ga bo peljala k izpitu.

Pogumno je korakal s papirjem in svinčnikom proti klasični gimnaziji. V veži se je gnetlo polno mladine, med njo veliko skrbnih mamic, ki so trepetaje gledale vrvenje nadobudne mladine. — Ravnatelj je stopil na gornjo stopnico in opozoril pripravnike, naj vsak, ko bo poklican, glasno in razločno reče: „Tukaj.“ Nastala je tišina. Pogum je iz neugancev izginil. Treba je bilo marsikoga dvakrat poklicati, tako boječe so se javljali. Namesto nekaterih so se morale celo mamice oglasiti. Ko je ravnatelj poklical: „Grozde Alojzij,“ je ta tako glasno zaklical: „Tukaj,“ da so se vsi spogledali. Kot podlasica je smuknil mimo gospe. V trenutku je bil slabo oblečeni pastirček pri ravnatelju, ki je dejal: „Vendar eden, ki zna razločno govoriti.“

Popoldne po dobrem opravljenem izpitu je šel Lojze z domačini otroki na dvorišče. Mestni fantalini so ga posmehljivo gledali in ga začeli izzivati. „Ta — pa študent, reva mala!“ so vpili. Pastirček pa ni nič rekel. Pograbil je prvega čez pas in ga lepo položil v travo, nato drugega in tretjega. Okameneli so od začudenja. Niti toliko niso mogli priti do sape, da bi pravočasno odpetali. „Ali misliš, da mora biti lump, če ima zakrpane hlače in nepočesane lase?“ si je pozneje Grozde izpisal iz Cankarjevega Kralja na Betajnovi. Ko so bili vsi junaki položeni v travo, se je Lojze obrnil in brez besede odšel. Osupli so gledali za njim in nihče si ni upal ziniti niti besedice.

Drugi dan se je odpravil domov, da se v jeseni spet vrne v Ljubljano.

Za gospo so se začele hude skrbi, kam bi Lojzeta spravila, ker ni bilo misliti, da bi ga obdržala v svoji številni družini. Na več krajih je poskusila, pa ga niso hoteli sprejeti, dasi je pripovedovala, da bo „gos-

pod“. „Naša pravila ne dovoljujejo sprejema nezakonskih otrok. Tudi slabe izkušnje imamo s takimi. Pri najboljši volji vam ne moremo ustreči. Poskusite drugje,“ tako so se izgovarjali.

Šele v Marijanišču je končno gospe uspelo, da so ga na priporočilo uglednega gospoda sprejeli za znizano oskrbovalnino. S tem seveda ni bilo konec skrbi, ker mesečnih 300 din in še polno drugih stroškov, to ni kar tako.

Lepega jesenskega dne je šla gospa prosit za svojega oskrbovanca k znancem po Ljubljani. Ko ni vedela, kam bi se pravzaprav obrnila, je stopila v frančiškansko cerkev in s solzami v očeh molila pred Marijo Pomagaj za težko zadevo. — Ko je potem na Sv. Petra cesti stopila v trgovino po ovitek papirja, jo je prijazno nagovorila trgovčeva gospa, ki se je z njo nekoliko poznala: „Kaj pa vam je, gospa, da ste tako žalostni?... No, kar povejte.“ A ni se upala prositi trgovke pomoči. Šele na nadaljnje prigovarjanje je povedala o veliki denarni stiski za revnega nadarjenega dijaka. Plemenita gospa ji je brez obotavljanja obljubila mesečnih 100 din podpore. S to podporo je ostala zvesta vsa Lojzetova gimnazijska leta. Še ko je Lojze šel pred svojimi poslednjimi počitnicami do brotnikom za praznik voščiti, je v tej

trgovini dobil lep božični dar.

Ko je potem med šolskim letom prišla okrožnica, da pridni in ubožni dijaki lahko prosijo za podporo, je šla Lojzetova dobrotnica h gimnazij-skemu ravnatelju, da bi ji priporočil prošnjo, češ, da gre z vzdrževanjem silno trda.

„Ne vem, kako bo. Podporo dobe navadno le dijaki iz višjih razredov... Kje pa imate fanta?“

„V Marijanišču.“

„Vložite prošnjo za drugi zavod... Tako bo oskrbljen, skoroda ga vzamejo celo brezplačno...“

„Hvala, tja ga ne dam. Gre mi tudi za vzgojo.“

„Potem pa nikar ne sitnarite in ne prosjačite okrog! Zbogom!“

Vendar je Grozde dobil že v prvi šoli od tedanje banske uprave nekaj malega podpore. Drugo leto so mu v zavodu mesečnino še nekoliko znižali. V začetku tretje šole je začel dobivati podporo od banovinskega, pozneje pokrajinskega dečjega doma. To je bilo kajpada premalo, ker šola veliko stane, svojci pa so zanj komaj kaj prispevali. Tako je bil še naprej vedno navezan na dobrotnike. Marsikateri obrtnik mu je skoraj zastoj izdelal čevlje ali kaj drugega. Kaj malega si je pa že v tretji šoli med šolskim letom in med počitnicami pomagal tudi s poučevanjem drugih.

Mirna na Dolenjskem, 1.1.1943. Zadnja postaja na križevem potu Lojzeta Grozdet. Umorjen levo pod gradom. Foto: Janez RIHAR

Iz mojih spominov

RUDOLF HIRSCHGEGGER

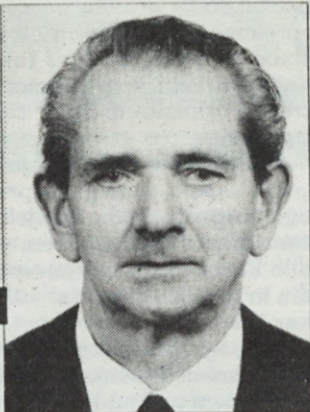
REVOLUCIJA

Okupacija in prve komunistične grupe

Italijanska vojska je vkorakala v Ljubljano. V Zajčji dobri v Polju je bilo večje municijsko skladišče v podzemskih prostorih: topovske granate, razna razstreliva, ročne bombe in nekaj orožja. Znani komunisti iz naše občine so zažgali nekaj težke municije, kar je povzročilo močne eksplozije, da bi se nihče ne približal, sami pa so nalagali na vozove in odpeljevali drugo v skrivališča v kašelske hribe, kjer so bili rovi opuščenega rudnika škrlja. Slutili smo, čemu je to namenjeno, saj je bilo zadnje čase groženj na pretek.

Komunisti so že sredi junija organizirali nekaj ničvrednežev in ustanovili „Zaloško grupo“, kot so se nazivali, in to so bili prvi partizani. Vodil jih je Franc Mazovec, z izmišljenim imenom „Risto“, v Dobrunjah pa se je 13. julija 1941 zbrala tako imenovana „Molniška četa“, ki jo je vodil Jože Moškric. Zaloška grupa se je strnila s to četo in privzeli so si ime „Molniški odred“ in že so začeli zbirati nove prostovoljce iz sosednjih občin in iz Ljubljane. Tako se je začelo. Vstopali so delomrzneži, katerim so komunisti obljubljali dobra mesta in lahko življenje: raj na zemlji. vedeli smo, da vse to pripravljajo komunisti in komunistične nauke smo dobro poznali. Na šestankih Fantovskega odseka smo premlevali „Komunistične mreže“, brali smo knjigo „Ukrajina joka“, brali o španski revoluciji. Vse to je vzbujalo slutnjo, da se bližamo težkemu času.

Prve žrtve komunistov

Dne 18. avgusta 1941 je padla prva žrtev, orožniški poveljnik Jožef Sušnik v Vevčah. Komunisti so ga obdolžili, da je Italijanom izročil spisek komunistov, kar je bilo popolnoma izmišljeno. Sledila so nove in nove žrtve po vsej Sloveniji. Padlo je že nad 1600 žrtev, predvsem duhovnikov, županov in uglednih občanov. Vsi ti so komunizem odklanjali.

Zbiranje orožja in prvi četniški odredi

Takoj po okupaciji je italijanska oblast izdala ukaz pod smrtno kaznijo, da morajo vsi, ki posedujejo civilno ali vojaško orožje, to oddati v občinska skladišča. Ljudje so prinašali in prijavljali orožje in nabralo se je že nekaj pušk in municije. Skrbelo me je: naši ljudje prinašajo orožje, komunisti pa so ga odvažali z vozovi. Naročil sem zanesljivim, naj orožje skrijejo, kdo ve, če ga ne bomo še potrebovali. Naprosil sem nekaj prijateljev, da so prišli v mraku v občinski dom in v dveh večerih smo odnesli iz skladišča nekaj pušk, municijo pa sem odnašal, ko sem se vračal iz službe. Vse smo skrili v zakopana soda na vrtu naše hiše v Vevčah. Meseca maja 1942 se je tajno organizirala manjša grupa 11 fantov, med njimi nekaj bivših jugoslovanskih oficirjev, da bodo šli preko Dolenjske v Gorjance in tam zbrali četniški odred v zaščito naših ljudi in za borbo proti okupatorju.

Umor Jakoševe družine

Tej prvi četi smo izročili naše skrito orožje, kar je odpeljal Branko, sin Feliksa Pogačnika, v Dobrunje k Jakoševim pod Sv. Urhom. Ta prevoz je bil zaradi Pogačnikovega zaupanja nekemu sodelavcu izdan partizanom. Ti so v noč pridrli k Jakoševim, a orožja niso našli. Po tem so odpeljali Jakošovo družino in jo po strašnem mučenju pobili. Kmalu za tem so ugrabili Pogačnikovo ženo, ki je bila tedaj v blagoslovljenem stanju, in pozvali Pogačnika, naj se jim javi in bodo ženo izpustili. Rotili smo Feliksa, naj tega ne stori, ker partizanom ni zaupati. Imel je doma štiri otroke. Dne 30. julija so v noči vdrli partizani v njegovo hišo, zbežal je na podstrežje in grozil z ročno bombom, a partizani so jokajoče otroke potiskali pred seboj ter ga tako prijeli in zvezali ter odpeljali skupaj s 14-letnim sinom Brankom. Feliksa so po groznem mučenju ubili in prav tiste dni tudi njegovo ženo z nerojenim otrokom, ki so jo imeli zaprto na Pugledu.

Naše skrivanje in obramba

Vedeli smo, da bomo na vrsti tudi mi, in opozorili smo več fantov, naj se v nočeh ne zadržujejo doma. Pričeli smo se skrivati in se končno zbrali v garderobi Prosvetnega doma v Polju in menjaje stražili. Ker je ta naša grupa skrivačev naraščala, smo prosili župnika, če bi nam dal prostor v župnišću, ker je bil tudi on v nevarnosti. Nekoliko obotavljaje je dovolil. Nekaj fantov se je skrivalo tudi v kaplaniji. Vse to je postajalo že nezdržno.

Po vsem Dolenjskem in Notranjskem ter v Ljubljani so partizani pobijali naše ljudi, ponekod cele družine, starčke in otroke. Vse pobite so oblatili, češ da so izdajalci in sovražniki ljudstva.

Vaške straže

Zvedeli smo, da so se pri Šentjoštu moške in fantje oborožili in ščitili vas pred partizani. Okupator je prepustil deželo in ni ščitil ljudstva. Dne 17. avgusta 1942 so vdrli v vas partizani, da bi ropali živež in gotovo tudi koga ugrabili, a oboroženi so se postavili v bran in partizane po hudem boju prepodili. Ker je bila ta samoobramba

brez vednosti okupatorja, so Italijani prišli na Šentjošt in končno dovolili, da ostanejo oboroženi. Tako je nastala prva vaška straža v Ljubljanski pokrajini.

Od tedaj so nastajale vaške straže po vseh krajih, saj so jih dvignili komunistični zločini. Italijani so nam dali orožje, toda stare francoske puške iz leta 1821, na tri strele, a vendarle smo se čutili bolj varne. Hodili smo v patrolje po vaseh, toda Italijani so nas nadzirali, kajti orožje so nam dali le za samoobrambo. Če bi nam bile dovoljene širše akcije, bi že leta 1942 končali s partizanstvom. Italijani so podpirali partizane, jim pošiljali orožje in tudi hrano. Še predno smo ustanovili našo postojanko vaške straže v Polju, je bil pripeljan na lesno skladišče v papirnico vagon z orožjem in hrano. Ponoči so partizani vse to odpeljali v dobrunjske hribe. Italijani so vedeli za to, saj so imeli svojo postojanko komaj 60 metrov proč, a se niso ganili.

Sredi oktobra smo oboroženi odšli skupaj s fanti iz Kleč v Bizovik, kjer smo ostali pet dni in pomagali ustanoviti tudi tam postojanko vaške straže, ki je bila na mah številna in se nato razširila tudi v Dobrunje in na Sv. Urh.

Po razpadu italijanske vojske leta 1943 so našo deželo zasedli Nemci, prav na moj poročni dan, 8. septembra. Zvečer smo bili zbrani na skromni svatovski večerji moji in ženini starši in najbližji sorodniki, župnik Kete in oba kaplana, Lamovšek in Vukšinič, poveljnika vaških straž poljske in urhovske postojanke, Pirih in Dežman, ter 14 mojih najožjih prijateljev. Vrnil se je stric moje žene in povedal, da je pravkar slišal radijsko poročilo, da je italijanska vojska položila orožje in da Nemci zasedajo Ljubljansko pokrajino. Fantje s poveljniki so takoj odšli na postojanko in zgodaj zjutraj preko Šentjurja na Turjak. Poveljstvo vaških straž me je določilo za zvezo s Turjakom preko postojanke na Sv. Urhu, kamor so se vrnili s Turjaka. Iz turjaškega gradu je del zbranih odšel pod poveljstvom kapetana Cerkvenika (600 borcev) na Zapotok, kamor naj bi prišli še ostali, naši iz Polja pa so bili odrejeni na Veliki Osolnik. Turjak so začeli napadati partizani s pomočjo Italija-

nov. Grad je padel po težkih borbah. Ranjence so partizani postrelili, ostale pa zvezane odvedli v Ribnico in Kočevje, kjer so uprizorili nekako „sodišče“ in predvsem duhovnike in semeniščnike „sodili“. Mnogim so prisodili smrtno kazen. Večino vaških stražarjev pa so brez sodbe pobili v Jelendolu in Mozlju. Na Velikem Osolniku so naše fante iz Polja silovito napadali, ki so se zaradi velike premoči predali. Poveljujoče so postrelili in skupaj s padlimi zagrebli. Od štirinajstih mojih prijateljev, zbranih na svatovski večerji, so se vrnili le trije. Strašni so bili tisti dnevi!

Iz Zapotoka so se umaknili preko Želimlja, z načrtom, da se prebijajo v Dolomite, a so spremenili načrt in šli na ljubljanski blok ter se predali Nemcem.

Domobranstvo

Po nekaj dneh se je ustanovilo domobranstvo, ki je bilo vojaško bolj organizirano. Organizirali so se udarni bataljoni, ki so potiskali partizane vse bolj proti Gorjancem. A tudi Nemci niso imeli namena partizanstva uničiti. V Belo krajino udarni bataljoni niso smeli. Domobranci so napravili le nekaj izpadov, a brez vednosti Nemcev.

(Bo šč)

Nova slovenska vlada

Po dolgem čakanju je le prišlo do osrednjega jedra nove slovenske vlade, ki ga sestavljata Liberalno-demokratska stranka (Drnovšek) in stranka Slovenskih krščanskih demokratov (Peterle). 19. januarja sta stranki podpisali sporazum o skupnem delovanju v novi vladi. Ker imata stranki skupaj le 37 od 90 poslancev, vabi Drnovšek v vlado še Združeno listo (prenovitelji in druga skrajna levica). Ker krščanski demokrati pod nobenim pogojem nočejo v koalicijo z ZL, je Drnovšek z njo podpisal sporazum o pridruženem članstvu.

Drnovšek je krščanskim demokratom ponudil podpredsedništvo vlade in štiri ministrstva: zunanje, notranje, za promet in zveze, za kmetijstvo in gozdarstvo.

Vsekakor bo z levo liberalno stranko in desno krščanskodemokratsko slovenski politični prostor uravnotežen. Še vedno se pa marsikdo, tudi iz vrst krščanskih demokratov, sprašuje, ali je stranka SKD storila prav, da je šla v vlado.

Največ odpora proti temu je prihajalo iz strankine baze, kjer se člani še vedno soočajo z bivšimi komunisti na krajevni oblasti, s katerimi nočejo imeti nobenega opravka. Poleg tega ima marsikdo sle-

Voditeljica letošnje šolske kolonije Saša Omahna in njeni sodelavci: Mija Markež, Veronika Vivod, Andreja Škraba, Helena Zarnik, Marjan Vivod, Jani Dobovšek ter dušni pastir Anton Bidovec

herno paktiranje z bivšimi partijci za nenačelno. SLištati je bilo tudi druge pomisleke: naj počistijo Avgijev hlev tisti, ki so ga napolnili z gnojem, to je bivši partijci; krščanski demokrati bodo mogli uresničiti komaj kaj iz svojega programa, saj je 90% denarja z Zahoda; napake vlade bodo mediji valili na ministre iz te stranke; nenazadnje obstaja nevarnost, da se razbije slovenska politična desnica, saj SKD in SLS že sedaj ne sodelujeta bogve kako.

Na drugi strani je narekovala vstop krščanskih demokratov v vlado nevarnost, da bo slovenski prostor postal politično popolnoma lev, če oni vanjo ne vstopijo, z vstopom bo pa uravnotežen; dalje to, da se bodo ta štiri leta ustvarjale mnoge osnovne strukture slovenskega upravnega, gospodarskega in bančnega življenja in se bodo razdeljevali vplivi (mediji), pri čemer je prav, da je zraven tudi desnica; končno skušnja uči, da postanejo stranke, ki so dolgo v opoziciji, za svoje člane nezanimive in se ti začno seliti drugam.

Težko je reči, kdo ima prav: tisti, ki so krščanskim demokratom odsvetovali udeležnost v vladi, ali tisti, ki so jim jo nasvetovali. Odgovor bo dala šele prihodnost. (Naša luč 2, 1993)

Malo za šalo

Kupčija je kupčija šele, če lahko dokažeš davkariji, da ni bilo sploh nobene kupčije."

*

Mož ženi: „Zakaj ne kuhaš tako dobro kot tvoja mama?“

„Ker ti ne zaslužiš tako dobro kot moj oče.“

*

„Ali me boš imel še rad, ko bom imela sive lase?“

„Seveda, saj sem te imel rad tudi, ko si imela plave, rjave, črne in rdeče.“

*

„Gospod Kos, telovadba vam bo pomagala, da boste shujšali.“

„A tako? Kako pa, gospod doktor? S počepi...?“

„Ne, z odkimavanjem.“

„O kolikokrat na dan pa? Zjutraj, zvečer?“

„Vsakič, ko vam kdo ponudi hrano.“

*

„Nikdar se ne bi šel peljat z letalom,“ pravi Pavlič svoji ženi.

„Zakaj pa ne?“

„Pravkar sem bral v časopisu, da so letalske družbe v enem letu izgubile 15 odstotkov potnikov.“

KJE JE KAJ

<i>Škof Alojz Uran se predstavi argentinским Slovencem</i>	65	<i>mogoča? - Škof Jožef Kvas</i>	78
<i>Z novimi močmi novim nalogam naproti - Marjan Loboda</i>	67	<i>Obredi velikega tedna</i>	79
<i>Zastavili bomo plug za nove brazde - Metka Mizerit</i>	69	<i>In tretji dan je vstal od mrtvih - Škof Franc Kramberger</i>	80
<i>Krepimoslovenstvo v Argentini - Jernej Dobovšek</i>	70	<i>Velika noč - Zdenka Serajnik</i>	81
<i>Pogovor s predsednikom ZS prof. Tinom Vivodom - Jože Škerbec</i>	72	<i>Kakšen je bil vstali Kristus? - France Rozman</i>	82
<i>Gospodovo oznanjenje - 25. marca</i>	73	<i>Gospod je res vstal - Wilhelm Hünermann</i>	82
<i>Kristjani in nova evangelizacija - Pastirsko pismo slovenskih škofov za postni čas 1993</i>	74	<i>Zakrament sprave - Jezusov velikonočni dar - Lojze Kukovica</i>	87
<i>Bogoslužni koledar za marec in april</i>	77	<i>Posvečuj Gospodov dan! - Lojze Kukovica</i>	89
<i>Je odgovornost danes (še)</i>		<i>Slovenski mučenec Lojze Grozde - Anton Strle</i>	92
		<i>Iz mojih spominov - Rudolf Hirschegger</i>	94
		<i>Nova slovenska vlada - Naša luč, 2-'93</i>	95
		<i>Malo za šalo - Uvoženo iz Slovenije</i>	96

UVOŽENO iz Slovenije

- Enakopravni smo, vendar so med nami bolj enakopravni.
- Med padanjem se učimo letati.
- Iz vsakega človeka preži voditelj.
- Kdor ne misli, lahko posluša vsakogar.
- Ne prizadevajte si biti v večini, večina je mrtva.
- Tisti, ki zablodi - gre najdlje.
- Pametnejšemu se ne popušča.
- Domiseln vodja proglasi vsak zastoj za cilj.
- Tragično je, kadar začne rabelj verjeti, da so njegove roke roke pravice.
- Cilj imajo isti, njihovi vikendi pa so različni.
- Tujega ne dam, svojega nimam.
- Najlažje je postati junak v preteklih vojnah.
- Ni je bolj zveste spremeljevalke od naše grde preteklosti.
- Kadar je kdo neumen, mu ne morete dokazati niti tega.
- Tovariš, če mislite le to, kar govorite, je to malo.
- Sen vsakega pujska je umreti kot prašič.
- Samo zgodovino lahko pišejo tudi nepismeni.
- S poti, prihodnost prihaja!

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starc).

Urednik: Jože Škerbec;
tehnični urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno in oblikovano: MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentina za leto 1992: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

90-članska mladinska skupina iz Našega doma iz San Justa je prispela na letališče Brnik.

Foto: Marko VOMBERGAR

Sprejem skupine pri ljubljanskem županu Strgarju.

Zaključna slika plesne skupine v Cankarjevem domu.

Foto: Marko VOMBERGAR

Pevski zbor in plesna skupina ob zaključku v Cankarjevem domu
žanjeta navdušen aplavz

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana (dr. Luis Starc). Director: José Skerbec
Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 90-877
Composición y Armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina